Tarnopol, dnia 1 marca 1930.

TARNOPOLSKI

Dziennik Wojewódzki

Nr. 4.

TREŚĆ:

DZIAŁ URZĘDOWY.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

DZIAŁ URZĘDOWY.

65

Rozporządzenie

Wojewody Tarnopolskiego z dnia 11 lutego 1930 r., L. Rol. 437/30 w sprawie zwalczania pomoru i zarazy świń na obszarze Województwa Tarnopolskiego.

Ze względu na obecny stan pomoru i zarazy świń na obszarze Województwa Tarnopolskiego zarządzam na zasadzie art. art. 16, 26 i 27 rozporz. Prez. Rzpl. z 22 sierpnia 1927 (Dz. U. R. P. Nr. 77, poz. 673) o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych i postanowień §§ 356 i 357 rozp. wykonawczego Min. Rol. z 9 stycznia 1928 (Dz. U. R. P. Nr. 19, poz. 167), oraz art. 6 rozp. Prez. Rzpl. z 22 marca 1928 (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 361) jakoteż reskr. Min. Rol. z 29 września 1928, Nr. 6376-W-II celem zapobieżenia rozszerzaniu się tej zarazy, co następuje:

§ 1. Cały obszar powiatów Brody i Zbaraż uznaję za zapowietrzony pomorem i zarazą świń, wobec czego na tym obszarze, niezależnie od zarządzeń wydanych przez Władzę administracyjną I. instancji zabraniam:

a) odbywania targów, pokazów, jak również przetargów na świnie z wyjątkiem przetargów na świnie, znajdujące się przynajmniej od 3 miesięcy w zagrodzie.

b) pędzenia świń na wspólne pastwiska, wszelkiego pędzenia świń pieszo oraz puszczania świń samopas.

c) wchodzenia osobom handlującym nierogacizną, względnie osobom mającym wskutek swego zawodu styczność z nierogacizną (grabarze, oprawcy, kastratorzy, rzeźnicy, masarze i t. d.) do stajen, obór, chlewów, oraz krążenia od zagrody do zagrody i z miejscowości do miejscowości.

d) wywozu (wyprowadzania) i przewozu (przeprowadzania) świń z obszaru względnie przez obszar zapowietrzony, z wyjątkiem wywozu świń rzeźnych przy zastosowaniu warunków przewidzianych w §§ 353 i 354 wymienionego na wstępie rozporządzenia Ministra Rolnictwa.

§ 2. Na całym obszarze zapowietrzonym mają być urzędownie badane świnie, poddawane ubojowi dla własnego gospodarstwa domowego.

§ 3. Wszelkie przesyłki świń ładowane na stacjach kolejowych w powiatach Brody i Zbaraż dla obrotu wewnątrz kraju, mają być przed załadowaniem badane przez pow. lek. weter. lub innego lekarza weter. do tego upoważnionego.

§ 4. Koszty badania świń objętych §§ 1 ust. d. 2 i 3, które należy obliczać według taryfy opłat za badanie zwierząt wydanej rozporządzeniem Ministra Rolnictwa z 23 marca 1928 (Dz. U. R. P. Nr. 42, poz. 409) i postanowień rozp. Min. Rol. z 31 grudnia 1928 (Dz. U. R. P. Nr. 3 z roku 1929, poz. 31), ponoszą osoby interesowane.

§ 5. Przekroczenia tego rozporządzenia karane będą na zasadzie postanowień rozdziału IV względnie VII powołanych na wstępie rozporządzeń Prez. Rzpltej.

§ 6. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

To podaję do powszechnej wiadomości.

Wojewoda: **Moszyński.**

66

Zarządzenie

Ministerstwa Spraw Wojskowych z dnia 16 stycznia 1930 r. L. dz. 1/Pob. 30-R. 350 dotyczące zasad udzielania przesunięcia terminu wcielenia do szeregów na rok szkolny 1930/31.

Z dniem 1 lipca 1930 roku powiatowi komendanci uzupełnień będą udzielali następującym grupom poborowych przesunięć terminu wcielenia do szeregów z terminem ważności do dnia 1 lipca 1931 roku na warunkach określonych niniejszym rozkazem:

I. Pierwsza grupa dotyczeć będzie poborowych roczników 1904 i 1905, którzy posiadają warunki do skróconej służby wojskowej (art. 49 ustawy o powsz. obow. wojsk.), są zwyczajnymi (rzeczywistymi) studentami względnie słuchaczami wyższych zakładów naukowych, wyszczególnionych w Dz. Ustaw R. P. z roku 1929 Nr. 34 oraz w dodatkowych okólnikach Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego i w roku szkolnym 1930/31 pozostaje im **ostatni** rok do ukończenia wyższych studjów.

W tej grupie petenci winni do dnia 30 czerwca 1930 roku, jako terminu bezwzględnie ostatecznego, wnieść do powiatowej komendy uzupełnień podanie o przesunięcie terminu wcielenia do szeregów na rok szkolny 1930/31, a do podania dołączyć:

1. Zaświadczenie wyższego zakładu naukowego, stwierdzające, że petentowi w roku szkolnym 1930/31 pozostaje **ostatni rok do ukończenia wyższych studjów.** Zaświadczenia wydawane przez Bratnią Pomoc Zrzeszenia Studentów Polaków Politechniki Gdańskiej członkom, studjującym w tej uczelni, są równoznaczne z zaświadczeniami, wydawanemi przez krajowe władze szkolne. Zaświadczenia te jednak muszą być każdorazowo potwierdzone przez Wydział Wojskowy Komisarjatu Generalnego R. P. w Gdańsku. Studenci zaś nienależący do Bratniej Pomocy, mają przedkładać zaświadczenia Politechniki Gdańskiej. Zaświadczenia wyższych szkół zagranicznych mają być przetłumaczone na język polski.

2. Urodzeni w roku 1905 — dowód udzielonego im na rok 1929/30 odroczenia służby wojskowej z art. 61/2 ustawy o powsz. obow. wojsk; urodzeni w roku 1904 — dowód udzielonego im przesunięcia terminu wcielenia do szeregów w roku szkolnym 1929/30.

3. zaświadczenie o udziale w pracach p. w. lub w. f. względnie o przynależności do jednego z ośrodków p. w., wystawione przez powiatowego komendanta p. w.

Od przedłożenia tego zaświadczenia wolni są: stypendyści Ministerstwa Spraw Wojskowych i studenci szkół zagranicznych.

II. Druga grupa dotyczeć będzie osób roczników 1904 i 1905 odbywających studja teologiczne (art. 61/3 ustawy o powsz. obow. wojsk.).

Osoby te powinne najdalej do dnia 30 czerwca 1930 roku złożyć do powiatowej komendy uzupełnień podanie wraz z załącznikami na warunkach takich samych, jak poborowi grupy pierwszej.

Osoby grupy drugiej są wolne od przedkładania zaświadczeń o przynależności do p. w. lub w. f.

III. Trzecia grupa dotyczeć będzie poborowych roczników 1907 i 1908, którzy jako uczniowie ostatniej klasy szkół, wymienionych w art. 61/1 ustawy (patrz Dz. U. R. P. z r. 1929 Nr. 34, poz. 315) nie zostali dopuszczeni do egzaminu dojrzałości (końcowego) lub egzaminu tego nie zdali, a władze szkolne zezwoliły im na powtórzenie ostatniej klasy (kursu) lub ponowne przystąpienie do tego egzaminu.

Osoby te mają złożyć do dnia 30 czerwca do powiatowej komendy uzupełnień podanie o przesunięcie terminu wcielenia i dołączyć następujące załączniki:

1. Zaświadczenie odnośnej władzy szkolnej, stwierdzające powyżej przytoczone okoliczności z ewentualnem podaniem terminu następnego dopuszczenia kandydata do zdawania egzaminu dojrzałości (końcowego).

2. Urodzeni w roku 1907 — dowód udzielonego im przesunięcia terminu wcielenia do szeregów w roku szkolnym 1929/30, urodzeni w roku 1908 — dowód udzielonego im na rok 1929 odroczenia służby wojskowej z art. 61/1 ustawy o powsz. obow. wojsk. do zdawania egzaminu dojrzałości (końcowego).

3. Urodzeni w roku 1907 — dowód udzielonego im przesunięcia terminu wcielenia do szeregów w roku szkolnym 1929/30; urodzeni w roku 1908 — dowód udzielonego im na rok 1929 odroczenia służby wojskowej z art. 61/1 ustawy o powsz. obow. wojsk.

4. Zaświadczenie o udziale w pracach p. w. lub w. f. względnie o przynależności do jednego z ośrodków p. w., wystawione przez powiatowego komendanta p. w.

Do **uczniów cywilnych szkół lotniczych** należy stosować przesunięcia terminu wcielenia do szeregów w rozmiarze i na warunkach przewidzianych w Dzien-

niku Rozkazów M. S. Wojsk. Nr. 1 z dnia 12. I. 1927, poz. 2, pkt. 2 i 3.

Przepisy ogólne.

Podania o przesunięcie terminu wcielenia osób niewyszczególnionych w niniejszym rozkazie względnie nieposiadających wymaganych warunków, jak również, podania wniesione po terminie należy załatwiać odmownie.

Należy również załatwiać odmownie prośby o przesunięcie dla uzyskania doktoratu, zdawania specjalnych egzaminów, odbycia aplikacji sądowej, nostryfikacji dyplomów zagranicznych i t. p.

Wszelkie wnioski względnie prośby urzędów w sprawie udzielania przesunięć dla poborowych z tytułu zajmowania stanowisk w służbie państwowej w kraju i zagranicą mają być załatwiane odmownie. Zaznaczam, że o powyższem zarządzeniu zostały zawiadomione wszystkie urzędy państwowe.

Osobom, którym przesunięto termin wcielenia należy wydać poświadczenie z podaniem dokładnego terminu przesunięcia, który należy odnotować w głównej księdze ewidencyjnej w rubryce „Inne nieprzewidziane zmiany". Niezależnie od tego powiatowi komendanci uzup. mają prowadzić ścisłą ewidencję udzielonych przesunięć.

Wypadki, któreby nastręczały trudności w rozstrzygnięciu podania, należy niezwłocznie przedkładać do D-cy O. K. celem wydania ostatecznej decyzji.

W żadnym wypadku nie należy podań przedkładać do M. S. Wojsk.

Decyzje powiatowych komendantów uzup. są ostateczne.

Od decyzji odmownej nie przysługują żadne odwołania.

Załatwianie podań winno być przeprowadzane w tempie przyspieszonym z uwagi na przygotowanie w tym czasie akcji wcielenia poborowych z cenzusem.

W imieniu Ministra Spraw Wojskowych:

II. Wiceminister **Fabrycy,** Gen. Brygady.

67

Zarządzenie

Wojewody Tarnopolskiego z dnia 1 lutego 1930 L. B. 5226/29 o zmianie rejonów posterunków Policji Państwowej w Zadarowie i Monasterzyskach.

Gminę Huta Stara w powiecie Buczacz wydzielam z dniem 1 marca 1930 roku z rejonu posterunku Policji Państw. w Zadarowie i z tym samym dniem wcielam ją do rejonu posterunku Policji Państwowej w Monasterzyskach.

Wojewoda: w z. **Dziewałtowski-Gintowt**
Wicewojewoda.

68

Zarządzenie

Wojewody Tarnopolskiego z dnia 18 lutego 1930, L. Rol. 493-30 w sprawie pasania bydła i zbierania ściółki w lasach.

Do wszystkich Właścicieli lasów prywatnych i Zwierzchności gminnych na obszarze Województwa Tarnopolskiego.

W przeważnej ilości lasów gminnych i prywatnych na terenie tutejszego Województwa, zezwalają Zwierzchności gminne i właściciele na wypas bydła, koni i owiec w lasach gminnych zwykle bez żadnego ograniczenia.

Wszelki wypas bydła w lesie jest rzeczą dla normalnej wegetacji drzew leśnych wysoce szkodliwą i niepożądaną.

Przez wypas bydła w lesie cierpi żyzność, przewiewność i wilgotność gleby. Są to najważniejsze czynniki gleby stanowiące o bujniejszej lub słabszej sile wegetacyjnej drzew. Gleba leśna deptana stale racicami bydła rogatego traci z czasem runo i pokrywę zielną, wraz z pokrywą ściółki (o ile ona nie zostanie przedtem wogóle wygrabioną jako użytek, zmienia swój stan fizyczny i chemiczny. W tym stanie dalsze wietrzenie części mineralnych oraz rozkład części organicznych zostają niezwykle utrudnione i żyzna w normalnych warunkach gleba staje się jakby wyjałowioną. Ilość mikroflory i fauny maleje tak znacznie, że już w zewnętrznym wyglądzie daje gleba taka obraz masy jałowej i zimnej. W tych warunkach system korzeniowy rozwija się znacznie słabiej niż w warunkach normalnych — wzrost, przyrost i zdrowie drzewa cierpią na tem niepomiernie. Zbita gleba racicami bydła nasiąka słabo wilgocią, gdyż woda szybko spływa po ugniecionej powierzchni. Jeżeli teraz zważymy, że głównym występującym, cennym rodzajem drzewa, jeśli nie jest obecnie, to w każdym razie dawniej był dąb — rodzaj drzewa, które co do wymagań wilgoci ma znaczne wymagania, to wysokość szkód jakie powoduje wypas bydła w lasach — stanie się zrozumiałą.

Rokroczne spasanie runi zielnej w lasach prowadzi do ubożenia gleby w części organiczne i do coraz silniejszego zanikania warstwy ściółki. Gleba o cienkiej i zbitej warstwie ściółki przemarza w jesieni znacznie prędzej i głębiej niż gleba o grubej i luźnej warstwie ściółki, wskutek tego korzenie rychło tracą zdolność doprowadzania wody do pnia, który w takim stanie ulega łatwo groźnym skutkom mrozów. Na wiosnę gleba taka znowu rychlej rozmarza i ogrzewa się, co w następstwie sprowadza szybsze budzenie się wegetacji — w porze kiedy jeszcze zdarzają się częstsze i znaczniejsze przymrozki i rozwijającym się pączkom a nawet pędom grozi niebezpieczeństwo zmrożenia. Nie można też pominąć znacznych szkód jakie powoduje wypas rogacizny w lesie na odnowienie drzewostanów i utrzymanie się młodników przez obgryzanie i łamanie młodych drzewek i gałązek na wiosnę, kiedy szkody przez ogryzanie młodych pędów

i liści są szczególniej znaczne — przez kaleczenie pni i korzeni i otwieranie w ten sposób dróg dla różnych zarazków pasożytniczych.

Wypas zaś bydła na powierzchniach leśnych położonych na zboczach i stokach jarów może wogóle przesądzić o utrzymaniu się już nie tylko lasu, ale żyznej warstwy gleby i doprowadzić taką powierzchnię do stanu zupełnego nieużytku.

Z przytoczonych tu po krótce przyczyn nie trudno zrozumieć i uznać, jak wielką szkodę ponoszą lasy przez lekkomyślne zezwolenia w nich na wypas rogacizny. Korzyść zaś z wypasu jest tak niewielka, że przy racjonalnem postawieniu sprawy i ochronie dobra ważniejszego, winni wszyscy Właściciele wzbronić, a Zwierzchności gminne przeprowadzić uchwały o zakazie wszelkiego wypasu oraz użytkowania ściółki w swych lasach. Brakowi koniecznych pastwisk w tych gminach, które go rzeczywiście odczuwają, należy raczej zapobiedz przez zmeljorowanie i podniesienie wydajności właściwych pastwisk gminnych — co ułatwi rozwój lepszego materjału hodowlanego, który przy zmniejszonem nawet pogłowiu da lepsze wyniki mleczne i gospodarcze niż utrzymywanie większej ilości sztuk bydła na skąpej i jałowej paszy leśnej.

Wojewoda: **Moszyński.**

69

Zarządzenie

Wojewody Tarnopolskiego z dnia 18 lutego 1930, L. Rol. 80/30 w sprawie zwalczania inwazji cetyńców w lasach iglastych.

Dwa niebezpieczne szkodniki drzewostanów sosnowych, które się pojawiły na terenie północnych powiatów Województwa tarnopolskiego:

I. Detyniec sosnowiec większy

(Myelophilus piniperda—Eichh).

Cetyniec sosnowiec większy, jest to chrząszyk niewielki 4 do 5 milimetrów długości, budowy ściśnionej walcowaty, zwierzchu koloru ciemnego prawie czarnego z połyskiem, od spodu z odcieniem jaśniejszym, rdzawym. Czułki i odnoża rdzawe. Pokrywy skrzydłowe prążkowane, regularnie centkowane i lekko owłosione.

Chrząszczyk ten zimuje pod korą w cześci odziomkowej aż do szyji korzeniowej. Na wiosnę z końcem marca lub na początku kwietnia wylatuje i roje się. Po rojce samiczka składa około 100 jajeczek w korze drzew starszych, mocno popękanej. Do składania jajeczek wybiera samiczka najchętniej o osłabionej sile życiowej t. j. chore, uszkodzonymi wierzchami, koronę lub korę, złomy, wywroty i to skraju drzewostanów, najchętniej z wystawą słoneczną. Po dwóch względnie trzech tygodniach wylęgają się z jajeczek gąsieniczki, które żerują pod korą w miazdze mniej więcej do końca czerwca.

W czerwcu następuje przepoczwarczenie i w ciągu miesiąca lipca wylęga się z poczwarki nowy chrząszczyk.

Przy sprzyjających warunkach atmosferycznych może to młode pokolenie cetyńca odbyć jeszcze tego samego roku rojkę i złożyć jajeczka natenczas nowe pokolenie wywiedzie się jeszcze tego samego roku we wrześniu. Owady z tej generacji opadają głównie młode pędy wierzchołkowe.

Cetyniec większy pojawia się masowo w lasach iglastych i to sosnowych. Przedewszystkiem opada naszą sosnę pospolitą, często trafiamy go i na sośnie amerykańskiej (wejmutce)—na świerkach, modrzewiach spotyka go się znacznie rzadziej.

Szkody wyrządza cetyniec podwójnie mianowicie jako chrząszczyk i jako gąsieniczka.

Jako chrząszczyk żeruje głównie pod korą drzew starszych opada również najmłodsze pędy przedewszystkiem wierzchołkowe. W pędach wwierca się zwykle na kilka centymetrów poniżej pączka wierzchołkowego i wyżera rdzeń pędu aż do nasady pączka.

Jako gąsieniczka wyżera cetyniec miazgę drzew. Cetyniec opada najchętniej drzewa o osłabionej sile życiowej, gdyż drzewa zdrowe bronią się przed inwazją obfitym wyciekiem żywicy, która zalewa chodniki żerowe, osłabione zaś drzewa mają wyciek żywicy skąpy.

Objawy żeru i uszkodzenia.

Pędy wierzchołkowe z wyżartym rdzeniem usychają z nastaniem lata i obłamane wiatrami opadają. Przy masowej inwazji ścielą się te gałązki wokoło pnia, jakby je obcięto nożyczkami.

Przy żerowaniu na pniu drzew starszych spostrzega się na korze małe otworki, jakby od drobniutkiego śrutu. Z otworków tych sypie się mączka trocinowa (żerowa) zrazu ciemniejsza, pod koniec żeru jaśniejsza. W otworkach też ukazuje się często wycisk żywicy, która zastyga w lejku wejściowym lub wylotowym.

Opadnięte drzewa tracą intenzywność zieleni i igliwia.

Środki ochronne.

Wobec tego, że szkodnik opada najchętniej drzewa o osłabionej sile wygetatywnej (życiowej) t. j. chore, uszkodzone przez mróz, wiatr, lub pożar, albo przez inne sztuki przy wyrębie, albo sztuki, które wskutek zmiany wilgotności w glebie muszą zmieniać swoje procesy życiowe i wobec tego, że cetyniec opada bardzo chętnie odpady po wyrębach należy:

1. przedewszystkiem utrzymywać w czystości to znaczy wszelkie wyliczone uprzednio uszkodzone drzewa mają być pilnie z roku na rok usuwane,

2. należy również usuwać pilnie wszelkie odpady przy wyrębach drzewostanów sosnowych, oraz skaz i leżaninę,

3. jeśliby wyrobione materjały nie miały być wywiezione z lasu do końca kwietnia należy je bezwarunkowo okorować do dnia 15 maja najpóźniej,

4. w drzewostanach o dłuższej kolei rębności należy wszystkie sztuki o grubej korze mocno spękanej zeskrobywać do czerwonego (to znaczy do kory żywej),

5. pnie pozostałe w ziemi po wyrębie o ile się ich nie karczuje jeszcze w okresie eksploatacji należy

korować aż do głębokości zetknięcia się z warstwą ziemi,

6. nawroty zrębowe powtarzać nie częściej jak co trzy lata,

7. unikać wszelkich zrębów zupełnych na większych powierzchniach,

8. zaniechać grabienia ściółki i pasania bydła w lesie. Przez to obniża się niezmiernie warunki wegetacyjne gleby a przez to siłę życiową drzew,

9. drzewostany uszkodzone przez pożar o tyle, że osłabienie siły żywotnej wyraźnie się zaznaczy, szczególniej młode, należy wyrąbać — uszkodzone aż do uschnięcia drzew — bezzwłocznie i wywieźć z lasu,

10. ochraniać ptactwo pożyteczne głównie szpaki, sikory, drozdy i dzięcioły.

Dla szpaków zawieszać sztuczne dziupła z drzewa lub kamionki po brzegach drzewostanów z wystawą słoneczną, gdyż te miejsca szpaki chętnie nawiedzają.

Dziupła mogą być dla nich zawieszane gęsto, szpak bowiem jest ptakiem gromadnym — natomiast dla sikorek zawieszać dziupła stosowne tylko pojedynczo w gęstym lesie, sikorka jest bowiem ptakiem mało towarzyskiem

11. nie grabić ściółki od marca do sierpnia, wiele ptaków pożytecznych gnieździ się też na ziemi.

Sposób tępienia.

Zależnie od stopnia występowania szkodnika zakładać pułapki i to:

a) jeśli cetyniec występuje w nielicznych, rozrzuconych i odległych gniazdach, zakładać je na obwodzie opadniętej powierzchni. Drzewostan uszkodzony najrychlej wyciąć, okorować a korę spalić,

b) przy masowem wystąpieniu cetyńca w całym lesie pułapki muszą być założone we wszystkich drzewostanach już od wieku drągowin oraz na zrębach. Na pułapki przeznacza się, albo całe drzewa i to właśnie te o osłabionej sile wegetacyjnej i uszkodzone, albo polana o wymiarach drewna opałowego. Przy pułapkach z całych drzew to oczyszcza się z gałęzi grubych drobniejsze i wierzch zostawiając, aby stan pewnej świerzości drzewa utrzymać czas dłuższy. Pułapki na cetyńca większego muszą zresztą leżeć na ziemi. Polana wykładane jako pułapki mogą być krąglakowe albo łupane. Polana te rozkłada się w ilości 30 do 100 sztuk na 1 ha — zależnie od wielkości inwazji. Najlepiej jeśli leżą w wybranych rowkach na gołej ziemi, korą do wierzchu.

Pułapki winno się wykładać już z początkiem marca i leżeć mają aż do pierwszych przemrozków.

Od czasu kiedy się stwierdzi rojkę cetyńca należy pułapki badać codziennie. Jeśli stwierdzi opad i żer należy chrząszczyki z pułapek polanowych strząsać na płachtę i palić. Pułapki z całych drzew należy korować kiedy się wylęgną gąsieniczki i korę palić.

Jeśli cetyniec opadnie bardzo młode drzewka w w zagajnikach, co się może zdarzyć przy bardzo silnej inwazji w lasach, gdzie młodniki zalegają znaczne przestrzenie, to młodych drzewek nie należy wyrywać, a trzeba je wykopywać, gdyż przez wyrywanie gąsieniczki zostają przeważnie w ziemi.

Na pułapki można też wyznaczać drzewa stojące i wtedy wybiera się drzewa o cienkiej korze. Wybiera się naturalnie drzewa uszkodzone lub z brakami. Wczesną wiosną zdziera się z tych drzew pierścień w koło pnia na wysokości piersi, aby powoli więdły i uschły.

Wszelkie pułapki w całych sztukach winny być dokładnie ponumerowane — pułapki w polanach oddziałami przeliczone — dla ułatwienia kontroli akcji ochronnej i stwierdzenia inwazji,

II. Cetyniec mniejszy

(Myelophilus minor — (Hart)

Cetyniec mniejszy jest nieco mniejszy od cetyńca poprzedniego (3 do 4 mm). Z budowy ciała bardzo podobny do tamtego lecz o kolorze nieco jaśniejszym wogóle, czułki i odnóża barwy rdzawo żółtej. Połysk natomiast ma bardziej metaliczny. Roji się o 2 do 3 tygodni później od cetyńca większego. Na składanie jajeczek samiczka wybiera przedewszystkiem nie części pnia o grubej korze, lecz części z korą cienką. Pozostałych pni na zrębie nie opada. Gąsieniczki prowadzą żer w najmłodszej warstwie biela i to w kierunku horyzontalnym — przez szkody jakie wyrządza są większe i niebezpieczniejsze dla życia drzew. Opada drzewa również licznie w głębi drzewostanów. Pędy wierzchołkowe natomiast nie tak masowo jak cetyniec większy. Pułapki na cetyńca mniejszego winno się kłaść nie na gołej ziemi — winny spoczywać na podkładach nad ziemią. Pułapki z całych sztuk najlepiej opierać na umyślnie pozostawionych kilku gałęziach lub konarach grubszych.

Zresztą środki zapobiegania jak i tępienia zupełnie podobne jak u cetyńca większego.

Wojewoda: **Moszyński.**

70

Orzeczenie

Wojewody Tarnopolskiego z dnia 25 października 1929 L. Rol. 2799/29 o uznaniu lasu w gminie kat. Woziłów za las ochronny.

Na podstawie art. 19 p. a., art. 20, 21 i 26 rozp. Prez. Rzpltej z dnia 24 czerwca 1927 (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 504) uznaję za las ochronny las w gm. kat. Woziłów na parc. leś. a to:

lk. 1172/1 o pow. 64·0808 ha
lk. 1319/1 o pow. 26·0232 ha
lk. 851 o pow. 22·3812 ha

razem o pow. 112·4852 ha

Zabraniam w tym lesie dokonywania wyrębu zrębami zupełnemi, karczowania pni i korzeni, pasania inwentarza, zbierania ściółki lub innego użytkowania ubocznego.

Wojewoda: **Moszyński.**

71

Orzeczenie

Wojewody Tarnopolskiego z dnia 4 grudnia 1929 r., L. Rol. 441/29 o uznaniu lasu w gminie kat. Snowidów za las ochronny.

Na podstawie art. 19 p. a., art. 20 p. a., art. 21 i 26 rozp. Prez. Rzpltej z dnia 24 czerwca 1927 r. o zagospodarowaniu lasów niestanowiących własności Państwa (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 504) uznaję za las ochronny część lasu Aleksandra Kobylańskiego położoną w gm. kat. Snowidów na pkl. 744 o pow. 25·17 ha tworzącej poddziały 7a, 7b i 7c, oraz na plk. 868 o pow. 17·51 ha tworzącej poddziały 8a, 8b, 8c, 8d, 8e i 8f z tem, iż na tych parcelach zabraniam wyrębu zrębami zupełnemi, pasania inwentarza, karczowania drzew, pni i korzeni, zbierania ściółki lub innego użytkowania ubocznego.

Wojewoda: **Moszyński.**

72

Ogłoszenie

Wojewody Tarnopolskiego z dnia 11 lutego 1930 r., L. SM. 6474/29 o zatwierdzeniu zmiany nazwy Komunalnej Kasy Oszczędności miasta Złoczowa.

Miejski związek komunalny w Złoczowie jako związek poręczający komunalną kasę oszczędności miasta Złoczowa w Złoczowie uchwalił na posiedzeniu dnia 26 listopada 1929 r. zmianę dotychczasowej nazwy „Komunalna Kasa Oszczędności miasta Złoczowa w Złoczowie“ w brzmieniu statutu rzeczonej kasy na nazwę „Miejska Komunalna Kasa Oszczędności w Złoczowie“, a zmianę tę zatwierdziłem przy współudziale Wydziału Wojewódzkiego na zasadzie art. 10 i 31 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 kwietnia 1927 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 339) i na podstawie § 59 punkt c) wykonawczego rozporządzenia Min. Spraw Wewnętrznych i Min. Skarbu z dnia 26 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 44, poz. 424).

Wojewoda: **Moszyński.**

73

L. AD. 696/30.

Ogłoszenie

decyzji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych opartej na wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego w sprawie wywłaszczenia gruntów na rzecz Szpitala Powszechnego w Tarnopolu.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych decyzją z dnia 20 stycznia 1930 r. Nr. A. A. 398/3 orzekło między innem co następuje:

Co się tyczy możności oparcia wywłaszczenia na § 365 austr. ust. cywilnej to Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, zgodnie z wyrokiem Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 13 XI 1929 r. L. rej. 3495 wypowiada następującą zasadę:

Paragraf 365 u. c. głosi, że obywatel państwa obowiązany jest odstąpić za stosownem wynagrodzeniem nawet zupełną własność rzeczy, jeżeli tego dobro publiczne wymaga. Przepis ten, umieszczony w rozdziale „o prawie własności“ przewiduje ograniczenie prawa własności, a brzmienie tego paragrafu wskazuje, że ustawodawcy chodziło o zasadnicze podporządkowanie prywatnego prawa własności interesom dobra publicznego w razie zachodzącej kolizji.

Zasada dopuszczalności ograniczenia prawa własności została następnie ujęta w austrjackiej ustawie zasadniczej z dnia 21 grudnia 1867 r. (Nr. 142 Dz. Ust. p.) mianowicie w art. 5, według którego wywłaszczenie wbrew woli właściciela może nastąpić w przypadkach i w sposób ustawą określony. Jaki jest stosunek wzajemny § 365 austrjackiej ustawy cywilnej do art. 5 austrjackiej ustawy zasadniczej, tem niema potrzeby zajmować się wobec obowiązującego obecnie art. 99 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. W artykule tym Konstytucja wypowiada zasadę, że tylko w wypadkach ustawą przewidzianych, dopuszczone jest zniesienie lub ograniczenie własności, ze względów wyższej użyteczności za odszkodowaniem. Dla dokonania zatem wywłaszczenia w pewnym wypadku konkretnym konieczne jest specjalne postanowienie ustawowe, któreby wyraźnie dopuszczało wywłaszczenie w tego rodzaju przypadkach. Że takiem specjalnem postanowieniem nie jest przepis § 365 austrjackiej ustawy cywilnej wynika z tego, że paragraf ten podaje tylko jedno ogólne kryterjum materjalne, wspólne wszystkim przypadkom, w których wywłaszczenie jest dopuszczalne, mianowicie wymóg dobra publicznego; natomiast brak w tym paragrafie zupełnie określenia rodzaju przypadków, t. j. określenia celu wywłaszczenia, jak tego wymaga artykuł 99 Konstytucji. W stosunku do tego artykułu przepis § 365 austrjackiej ustawy cywilnej z powodów przytoczonych nie może być uznany za specjalne postanowienie ustawowe, jakiego Konstytucja żąda zasadniczo jako podstawy prawnej dla wywłaszczenia, zwłaszcza, że przepis § 365 cytowanej ustawy co do treści swej objęty jest w całości postanowieniem art. 99 Konstytucji, a więc nie daje takiego ujęcia celu wywłaszczenia, jak tego żąda Konstytucja.

Kierując się powyższemi rozważaniami, należy uznać, że § 365 austrjackiej ustawy cywilnej, nie jest sam przez się dostateczną podstawą prawną dla wywłaszczenia gruntu strony skarżącej na cele rozbudowy szpitala powszechnego w Tarnopolu.

74

Ogłoszenia

o nadaniu Medalu „Za Ratowanie Ginących“.

I.

Pan Minister Spraw Wewnętrznych zarządzeniem Nr. OP. 12241/1 z dnia 21 grudnia 1929 r. nadał na

zasadzie rozporządzenia P. Prezydenta Rzp. z dnia 22 marca 1928 (Dz. U. R. P. Nr. 37, poz. 351):

Medal „Za Ratowanie Ginących"

p. **Alojzemu Gąsiorowskiemu**, czeladnikowi warsztatów nożowniczo-mechanicznych w Brzeżanach za ratowanie tonącego w dniu 7 lipca 1929.

II.

Pan Minister Spraw Wewnętrznych zarządzeniem Nr. OP. 10648/2 R. z dnia 20 stycznia 1930 r. nadał na zasadzie rozporządzenia P. Prezydenta Rzp. z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 37, poz. 351):

Medal „Za Ratowanie Ginących"

p. p. **Stanisławowi Sarzyńskiemu**, str. przodownikowi P. P. w Jazłowcu w pow. buczackim za wyratowanie człowieka z płonącego domu w dniu 7 lipca 1928 r.,

Michałowi Baczyńskiemu, przodownikowi P. P. w Bielawińcach w pow. buczackim za wyratowanie 10-letniego chłopca z płonącego domu w dniu 23 lipca 1926 r. i

Frauciszkowi Przybyle, posterunkowemu P. P. w Dobropolu w pow. buczackim za wyratowanie człowieka z płonącego domu w dniu 19 września 1928 r.

75

L. B. 474/30, 5159/29, 413/30, 414/30. 381/30.

Ogłoszenie

o wysiedleniu cudzoziemców z granic Rzeczypospolitej.

1. Marja Popowa, urodz. 1895, gospod. dom., zamieszkała w Wilnie, przynależna do Rosji, wraz z córką Zinaidą lat 13, na własną prośbę męża wobec braku środków do życia. (Decyzja Starosty Grodzkiego w Wilnie z 28. XI. 1929, Nr. 12914/N.).

2. Michał Wiazowkin, 38 lat, urodz. w Czerkasach w Z. S. R. R. i tam zamieszkały (decyzja Starosty w Stołpcach z 1. VII. 1927, Nr. 9066/II).

3. Władysław Sadowski, 19 lat, bez stałego miejsca zamieszkania i niewiadomego miejsca urodzenia (decyzja Starosty w Grodnie z 1. VII. 1929, Nr. 13579).

4. Izabela Klukowska, 23 lat, miejsce urodz. nieznane, zamieszkała w Z. S. R. R., umysłowo chora (decyzja Starosty w Stołpcach z 10. VII. 1929, Nr. 9910/K/II).

5. Chaim Lejzer Cymber, 37 lat, urodz. w Berdyczowie Z. S. R. R., bez stałego miejsca zamieszkania (decyzja Starosty w Łucku z 5. VIII. 1929).

6. Wiera Korniejowa Białogryzowa, urodzona w Z. S. R. R., bez stałego miejsca zamieszkania (decyzja Starosty w Zdołbunowie z 12. VIII. 1929, Nr. 4689/2).

7. Sergjusz Buczkowski, urodz. w Z. S. R. R., bez stałego miejsca zamieszkania (decyzja Starosty w Zdołbunowie z 13. VIII. 1929, Nr. IV-199/B.).

8. Konstanty Iwanów, 20 lat, urodz. w Z. S. S. R., bez stałego miejsca zamieszkania (decyzja Starosty w Baranowiczach z 9. IV. 1929, Nr. 11348/II).

9. Konstanty Sokołowski, 18 lat, urodz. w Mogilnie pow. Kojdanów, bez stałego miejsca zamieszkania (decyzja Starosty w Słonimie z 12. IX. 1929, Nr. 9580/II).

10. Chaim Iterman, lat 28, urodz. w Odessie Z. S. S. R., bez stałego miejsca zamieszkania (decyzja Starosty w Lidze z 26. IX. 1929, Nr. 10275/II).

11. Mikołaj Cichocki, lat 41, urodz. w Dubnie, zamieszkały w Ołynce pow. Łuck (decyzja Starosty w Łucku z 26. VIII. 1929, Nr. 984/2/B).

12. Wasyl Tołmaczow, lat 37, urodz. w Aktiubińsku Z. S. R. R., bez stałego miejsca zamieszkania (decyzja Naczelnika Rejonu w Ostrogu z 23. IX. 1929, Nr. 2693).

13. Konstanty Iwanów, syn Piotra data urodzenia i miejsce zamieszkania nieznane, wyjechał do Z. S. R. R. (decyzja Starosty w Stołpcach).

14. Teodor Zadrucki, data urodzenia i miejsce zamieszkania nieznane, wyjechał do Niemiec (decyzja Starosty w Augustowie).

15. Bronisław Żywicki, urodz. 1897 w Kosiłowicach, gm. Kojdanów, Z. S. R. R., zamieszkały w Grodnie (decyzja Starosty w Grodnie z 16. XI. 1929, Nr. III-29/74).

16. Piotr Warawko, urodz. 1903 w zaść. Łosza, pow. Miński Z. S. R. R., zamieszkały w Piotrkowie (decyzja Starosty w Piotrkowie z 22. XI. 1929, Nr. 16928/I).

17. Demjan Ditkowski, lat 38, miejsce urodzenia nieznane, bez stałego miejsca zamieszkania, z żoną Katarzyną, jako uciążliwy dla Państwa obcokrajowiec (decyzja Starosty w Nowogródku z 2. XII. 1929, Nr. II/11138).

18. Hieromnich Eustachjusz Hawryluk vel Gawryluk, urodz. 5. III. 1890 r. we wsi Wielki Czerniatyn, gminy Mały Czerniatyn, powiatu Berdyczowskiego gub. Kijowskiej (decyzja Wojewody lubelskiego z 22. I. 1930, L. B. P. 3448).

19. Józef Kraśnianyk urodz. w 1907 r. w Wołowie — do Czechosłowacji (decyzja Starosty w Horodence z 7. XII. 1929, Nr. 7141).

20. Juraj Nestorik urodz. w 1885 r. w Kamionce (Czechosł.), bez stałego miejsca zamieszkania — do Czechosłowacji (decyzja Starosty w Stryju z 29. 10. 1929, Nr. 6918/Cu).

21. Iwan Florescul, urodz. 10. V. 1910 w Banilla nad Seretem w Rumunji — do Rumunji (decyzja Starosty Horodence z 14. XII. 1929, Nr. 7330).

22. Regina Deak, urodz. w 1903 r. w Bukszaja w Rumunji, zamieszkała w Pasieczny pow. Nadwórna, z rodziną (3 osoby) — do Rumunji (decyzja Starosty w Nadwórnej z 20. II. 1929, Nr. III/P/9/43).

23. Gwido Edward Zajić, urodz. w 1912 r. w Czerniowcach, bez stałego miejsca zamieszkania — do Rumunji (decyzja Starosty w Śniatynie z 9. XI. 1929, Nr. 8806).

24. Marja Romaniuk, urodz. w 1877 r. w Bonilowie ruskim, zamieszkała w Wołoczynie, pow. Bóbrka do Rumunji (decyzja Starosty w Śniatynie z 12. XI. 1929, Nr. 8838).

25. Wiktor Janesko, urodz. w 1898 w Galatz w Rumunji, zamieszkały w Stanisławowie — do Rumunji (decyzja Starosty w Stanisławowie z 23. XI. 1929, Nr. 8152).

26. Jan Strutyński, urodz. w 1898 r. w Podhajcach, zamieszkały w Bolechowie pow. Dolina — do Rumunji (decyzja Starosty w Stanisławowie w 14. XI. 1929, Nr. X/75/Su/1929).

Powyższe podaje się do wiadomości celem wysiedlenia nazwanych z granic Państwa w razie ujawnienia ich pobytu na terenie Województwa Tarnopolskiego.

76

Ogłoszenie

o udzieleniu przez Wojewodę Tarnopolskiego licencji na zarobkowanie na obszarze Województwa Tarnopolskiego z wyłączeniem miasta Tarnopola.

L. p.	Licencji udzielono	Rodzaj zarobkowania	Na okres do	Reskrypt Wojewody Tarnopolskiego z dnia	Warunki:
1	Bazylemu Gieryjowi w Zbarażu	automat grający	31 grudnia 1930	31 stycznia 1930, L. B. 3465/29	Licencji nie wolno odstępować innym osobom, ani też nie wolno zastępować się niemi w wykonywaniu uprawnień. Przed rozpoczęciem wykonywania licencji w poszczególnych powiatach, należy jawić się w odnośnych Starostwach powiatowych celem zgłoszenia tego zamierzenia i uzyskania na nie pisemnego potwierdzenia, zaś przed rozpoczęciem wykonywania licencji w poszczególnych miejscowościach należy zgłosić się u Zwierzchności gminnych i wylegitymować się dowodem osobistym oraz zawidymowaną przez właściwego Starostę licencją. Naruszenie powyższych postanowień pociągnie za sobą — niezależnie od ustawowych skutków karnych — obebrania licencji.
2	Michałowi Świrskiemu w Mikulińcach, pow. Tarnopol	gra w kręgielki	31 grudnia 1930	3 lutego 1930, L. B. 4200/29	
3	Józefowi Prokopowiczowi w Kamionce Strum. (Glinisko)	gra na harmonji ręcznej	31 grudnia 1930	31 stycznia 1930, L. B. 3250/29	
4	Joselowi Steckmanowi w Chorostkowie, pow. Kopyczyńce	produkcje magiczne	31 grudnia 1930	7 lutego 1930, L. B. 3479/29	

77

Ogłoszenie

o udzieleniu przez Wojewodę Tarnopolskiego zezwoleń na przeprowadzenie kwesty pieniężnej na obszarze Województwa Tarnopolskiego z wyłączeniem miasta Tarnopola.

L. p.	Zezwolenie na przeprowadzenie kwesty udzielono	Na okres od — do	Reskrypt Wojewody Tarnopolskiego z dnia	W a r u n k i:
1	Urzędowi Parafjalnemu grecko-katol. w Chilczycach, powiat Złoczów	10 lutego do 30 czerwca 1930	3 lutego 1930 L. B. 4101/29	1) Osoby delegowane w celach kwestarskich zaopatrzone będą w legitymacje imienne, wystawione na odpisach zezwoleń przez odnośny Urząd (Zakład, Komitet, Zarząd) a widymowane przez właściwe Starostwo. 2) Listy lub książki kwestarskie wydane osobno kwestującym muszą być zaopatrzone liczbą porządkową, odpowiednim napisem, datą oraz podpisami i pieczęcią Urzędu (Zakładu, Komitetu, Zarządu) a książki kwestarskie ponadto muszą mieć stronice ponumerowane. 3) Każdy datek ma być niezzwłocznie po złożeniu zapisany w liście lub księdze kwestarskiej atramentem lub ołówkiem atramentowym przez samego ofiarodawcę lub w razie nieumiejętności pisania przez kwestjonującego w obecności ofiarodawcy. 4) Przed rozpoczęciem kwesty w poszczególnych powiatach osoby kwestujące mają jawić się w odnośnych Starostwach powiatowych celem zgłoszenia rozpoczęcia kroków kwestarskich i zawidymowania wspomnianej w punkcie 1) legitymacji imiennej, zaś przed rozpoczęciem kwesty w poszczególnych miejscowościach, osoby kwestujące mają zgłosić się u Zwierzchności gminnych i wylegitymować się zawidymowanymi przez odnośnych Starostów legitymacjami. 5) Sprawozdanie ogólne z wyniku kwesty należy najdalej w terminie czterotygodniowym po zakończeniu kwesty przesłać Urzędowi Wojewódzkiemu za pośrednictwem właściwego Starostwa. Niedotrzymanie któregokolwiek z powyższych warunków pociągnie za sobą unieważnienie zezwolenia na kwestę.
2	Urzędowi Gminnemu w Szerszeniowcach powiat Borszczów — na cele budowy rzym.-kat. kościoła w Szerszeniowcach	10 lutego do 31 grudnia 1930	3 lutego 1930, L. B. 4451/29	
3	Zakładowi Sierót S. S. Dominikanek w Tarnopolu	10 czerwca do 31 grudnia 1930	3 lutego 1930, L. B. 325/30	
4	Komitetowi Budowy greck.-kat. cerkwi w Malhowicach, powiat Przemyśl	10 lutego do 31 lipca 1930	5 lutego 1930, L. B. 4034/29	
5	Komitetowi Odbudowy gr.-kat. cerkwi w Krzeczkowej, powiat Przemyśl	10 lutego do 31 lipca 1930	5 lutego 1930, L. B. 4035/29	
6	Komitet Odbudowy rzym.-kat. kościoła w Obarzańcach, powiat Tarnopol	10 lutego do 30 czerwca 1930	5 lutego 1930, L. B. 4053/29	
7	Komitetowi Odbudowy gr.-kat. cerkwi w Zwyżyniu, powiat Brody	10 lutego do 30 czerwca 1930	5 lutego 1930, L. B. 4105/29	
8	Komitetowi Budowy grecko.-kat. cerkwi w Łopuszanach, powiat Zborów	10 lutego do 30 czerwca 1930	5 lutego 1930, L. B. 4772/29	
9	Zarządowi Ochronki w Baworowie, powiat Tarnopol	1 lutego do 31 grudnia 1930	5 lutego 1930, L. B. 573/30	
10	Komitetowi Budowy Szkoły w Posadach ad Czanyż, pow. Kamionka strumiłowa	1 lutego do 31 grudnia 1930	12 lutego 1930, L. B. 5315/29	
11	Urzędowi Parafjalnemu rzymsko-katol. w Petlikowcach starych, pow. Buczacz	1 lutego do 31 grudnia 1930	3 lutego 1930, L. B. 5210/29	
12	Komitetowi Budowy rzym.-kat. kościoła w Rozważu, pow. Złoczów	15 lutego do 31 grudnia 1930	3 lutego 1930, L. B. 5409/29	
13	Urzędowi Parafjalnemu grecko-katol. w Michalewicach, pow. Rudki	15 lutego do 31 lipca 1930	11 lutego 1930, L. B. 3712/29	
14	Zarządowi Okręgowemu Ruskiej Selańskiej Organizacji w Złoczowie	10 lutego do 30 czerwca 1930	12 lutego 1930, L. B. 4861/29	
15	Urzędowi Parafjalnemu gr.-kat. w Jarhorowie pow. Buczacz — na cele budowy cerkwi w Wyczółce	10 lutego do 30 czerwca 1930	5 lutego 1930, L. B. 86/30	

78

Ogłoszenie

o udzieleniu zezwolenia na urządzenie przedstawień teatralnych.

Wojewoda Tarnopolski reskryptem z dnia 30 stycznia 1930, L. B. 4294-29 udzielił Janowi Kohutiakowi zezwolenia na urządzanie przedstawień teatralnych z dziedziny dramatu, komedji, operetki oraz baletu na terenie Wojew. Tarnopolskiego na czas od 1 lutego do końca grudnia 1930 r. pod warunkiem ścisłego przestrzegania obowiązujących w tej mierze przepisów i że pozwolenia tego nie będzie odstępował innym osobom, ani też nie będzie się zastępował w tem zarobkowaniu drugiemi osobami, oraz że grane będą wyłącznie utwory przez Władze cenzurowane, a o każdem odbyć się mającem przedstawieniu zawiadomioną będzie właściwa władza administracyjna I instancji, conajmniej na 24 godzin przed rozpoczęciem przedstawienia.

79

Ogłoszenia

o udzieleniu zezwolenia na sprzedaż cegiełek.

I.

Wojewoda Tarnopolski reskryptem z dnia 12 lutego 1930 r. L. B. 4901- 29 udzielił Komitetowi Budowy Domu Ludowego w Wicyniu zezwolenia na przeprowadzenie kwesty za pomocą rozsprzedaży cegiełek po 10, 20 i 50gr. na terenie Województwa Tarnopolskiego z wyłączeniem m. Tarnopola na cele budowy Domu Polskiego w Wicyniu w czasie od 15 lutego do końca grudnia 1930 r. pod następującemi warunkami:

1) Osoby delegowane celem rozsprzedaży cegiełek zaopatrzone bedą w legitymacje imienne wystawione na odpisach niniejszego zezwolenia przez Komitet a widymowane przez Starostwo powiatowe w Złoczowie.

2) Cegiełki przeznaczone do rozsprzedaży mają być objęte ścisłą ewidencją prowadzoną przez Komitet.

3) Sprzedaż cegiełek od domu do domu oraz w Urzędach państwowych jest niedopuszczalna nie wyklucza jednak sprzedaży cegiełek u osób znanych z dobroczynności publicznych.

4) Przed rozpoczęciem zbiórki w poszczególnych powiatach osoby prowadzące zbiórkę mają się jawić w odnośnych Starostwach pow. celem zgłoszenia rozpoczęcia zbiórki oraz widymowania powołanych w punkcie 1 legitymacji.

5) Sprawozdanie ogólne z wyniku rozsprzedaży cegiełek należy najdalej w terminie 4 tygodniowym po ukończeniu rozsprzedaży przesłać Urzędowi Wojewódzkiemu za pośrednictwem Starostwa w Złoczowie.

Niedotrzymanie pow. warunków pociągnie za sobą unieważnienie niniejszego zezwolenia.

II.

Wojewoda Tarnopolski reskryptem z dnia 11 lutego 1930 L. B. 277/30 udzielił T-wu Urzędniczemu „Samopomoc“ Sekwestratorów podatkowych R. P. we Lwowie zezwolenia na sprzedaż cegiełek 50 groszowych na terenie Województwa Tarnopolskiego z wyłączeniem miasta Tarnopola w czasie od 15 lutego do końca grudnia 1930 pod następującemi warunkami:

1) Osoby delegowane w celach rozsprzedaży cegiełek zaopatrzone będą w legitymacje imienne, wystawione na odpisach niniejszego zezwolenia przez Zarząd T-wa „Samopomoc“ a widymowane przez Starostwo Grodzkie we Lwowie.

2) Cegiełki przeznaczone do rozsprzedaży muszą być objęte ścisłą ewidencją, prowadzoną przez Zarząd.

3) Sprzedaż cegiełek w Urzędach państwowych jest niedopuszczalna.

4) Przed rozpoczęciem rozsprzedaży cegiełek w poszczególnych powiatach osoby prowadzące zbiórkę mają się jawić w odnośnych Starostwach powiatowych celem zgłoszenia rozpoczęcia kwesty i zawidymowania podanej w punkcie 1 legitymacji imiennej.

5) Sprawozdanie ogólne z wyniku zbiórki należy najdalej w terminie czterotygodniowym po zakończeniu zbiórki przesłać Urzędowi Wojewódzkiemu za pośrednictwem Starostwa grodzkiego we Lwowie.

Niedotrzymanie wyżej podanych warunków pociągnie za sobą unieważnienie niniejszego zezwolenia.

80

Ogłoszenie

Starosty powiatowego w Skałacie z dnia 17 lutego 1930, L. 9347/29 o zatwierdzeniu statutu Spółki wodnej w Hlibowie.

Wobec uprawomocnienia się orzeczenia z dnia 17 sierpnia 1929 L. 8881/N. zatwierdzam statut Spółki wodnej w Hlibowie na podstawie art. 222 ust. 4 ustawy wodnej z dnia 19 września 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 62/1928 poz. 574).

Starosta powiatowy: **Antoni Glanowski.**

Ważniejsze postanowienia tego statutu są następujące:

§ 1. Dla wykonania osuszenia (drenowania) gruntów, oraz dla utrzymania wykonanych robót w należytym stanie zawiązuje się po myśli art. 132 i 167 ustawy wodnej z dnia 19 września 1922 Dz. U. Rz. P. Nr. 102, poz. 936 w brzmieniu ustalonem rozp. Min. Rob. Publ. z 13 kwietnia 1928 Dz. U. Rz. P. Nr. 62 poz. 574 na podstawie uchwały większości uczestników Spółka wodna, która nosi nazwę „Spółka wodna dla osuszenia (drenowania)“ i ma siedzibę w Hlibowie.

§ 2. Za podstawę wykonania robót służyć ma projekt sporządzony przez Spółkę z ogr. odp. „Meljoracje gospodarcze“ we Lwowie, który preliminuje koszta zamierzonych robót na 303.866 zł.

Władzy nadzorczej (Starostwu) przysługuje prawo wprowadzenia zmian w tym projekcie.

§ 8. Do ważności uchwał Zgromadzenia członków Spółki potrzebną jest obecność przynajmniej połowy członków, którzy nadto muszą przedstawiać przynajmniej połowę powierzchni gruntów należących do Spółki. Uchwały zapadają większością głosów, którą oblicza się podług powierzchni gruntów należących do członków, którzy biorą udział w Zgromadzeniu. Jeżeli na wezwanie zarządu Spółki nie zbierze się dostateczny komplet, ma być zwołane do dni ośmiu powtórne Zgromadzenie z tym samym porządkiem dziennym, a uchwały powzięte na tem Zgromadzeniu będą miały moc obowiązującą bez względu na ilość obecnych.

Do powzięcia uchwały rozwiązania Spółki potrzebna jest większość 2/3 głosów.

§ 9. Do zakresu czynności Zgromadzenia członków należy:

a) wybór członków Zarządu i ich zastępców oraz Komisji rewizyjnej,

b) sposób pokrycia kosztów wykonania i utrzymania w należytym stanie urządzeń spółkowych,

c) zatwierdzenie przedłożonych przez Zarząd rocznych sprawozdań, rachunków, budżetu i bilansu,

d) ustanawianie wynagrodzeń dla płatnych funkcjonarjuszy Spółki,

e) uchwalanie zasadniczych zmian w projekcie przy zachowaniu celu Spółki, określonego w art. 2 statutu z zastrzeżeniem zatwierdzenia przez Władzę Nadzorczą,

f) uchwalenie zmian w statucie Spółki,

g) uchwała co do przyłączenia sąsiednich gruntów do Związku Spółki, lub wyłączenia poszczególnych gruntów z tego Związku po myśli art. 163, 164 i 169 ustawy wodnej,

h) uchwalenie rozwiązania Spółki zgodnie z przepisami art. 178 ustawy wodnej oraz sposobu zlikwidowania interesów Spółki.

Uchwały Zgromadzenia członków Spółki wymienione w punktach d, e, f, g, h, wymagają do uzyskania prawomocności zatwierdzenia Władzy nadzorczej.

§ 21. Ogłoszenia Zarządu Spółki dotyczące członków Spółki wywieszone być mają u Przewodniczącego Zarządu, Zastępcy Przewodniczącego i u Naczelnika gminy w miejscu do ogłoszeń przeznaczonem, widocznem i dla każdego dostępnem.

Zwołanie Zgrowadzenia członków wraz z podaniem terminu i porządku obrad musi być ogłoszone przynajmniej na tydzień przed terminem zebrania, również na tydzień naprzód obowiązany jest powiadomić pisemnie Przewodniczący Zarządu Władzę Nadzorczą o zwołaniu Zgromadzenia członków z podaniem terminu i porządku obrad.

Ogłoszenia podpisuje Przewodniczący Spółki.

81

L. B. 330/30.

Ogłoszenie

o cofnięciu poszukiwań.

Ignacy Sokół z Olszanicy powiatu Lisko powrócił do gminy swego zamieszkania, wobec tego dalsze poszukiwania za wymienionym—zarządzone Dziennikiem Wojewódzkim Nr. 25 z dnia 14 listopada 1929 poz. 408/II wstrzymuje się.

82

L. B. 264/30 i 576/30.

Ogłoszenia

o unieważnieniu paszportów zagranicznych.

I.

Jan Szpakowski, rolnik, obywatel polski, urodz. 2 II 1901 r. w Worsyniu, gm. Błotnica, powiatu Stolińskiego (Województwo Poleskie), syn Michała i Dominiki z Wobiszczewiczów, prawosławny, zamieszkały obecnie w miejscowości Perus (cementownia), zgłosił w Konsulacie R. P. w Sao Paulo zgubę paszportu zagranicznego wzoru I, Nr. 602, serja 233903, wydanego mu 29 IV 1927 r. przez Starostwo Stolińskie.

Dokument ten został unieważniony z uwagi na możliwość użycia go przez osoby do tego nieuprawnione.

II.

Mikołajowi Korochodzie skradziony został w dniu 21 listopada 1929 w Warszawie paszport zagraniczny uprawniający do wyjazdu do Argentyny, wydany przez Starostwo powiatowe w Prużanie z daty 14 listopada 1929 (wzór I) Nr. 624/29, Serja 672842.

Dokument ten został unieważniony z uwagi na możliwość użycia go przez osoby do tego nieuprawnione.

83

INSTRUKCJA

służbowa dla lekarzy gminnych i okręgowych Województwa Tarnopolskiego, wydana przez Wojewodę Tarnopolskiego w porozumieniu z Wydziałem Wojewódzkim na zasadzie § 14 Ust. Kraj z dnia 5 października 1906 (Dz. Ust. Kraj. Nr. 148) oraz art. 2 Rozporz. Prezydenta Rzeczypospolitel z 16 stycznia 1928 „o zniesieniu Tymcz. Wydz. Sam. we Lwowie“ Dz. U. Nr. 7, poz. 40.

A. Obowiązki ogólne lekarzy gminnych oraz okręgowych.

§ 1. Lekarze gminni i okręgowi są powołani do współdziałania w czynnościach sanitarnych, wchodzących w własny oraz powierzony zakres działania gmin.

§ 2. Celem należytego wypełnienia swych obowiązków lekarze gminni i okręgowi powinni zapoznać się jaknajdokładniej ze stosunkami zdrowotnemi swej gminy, względnie okręgu.

§ 3. Gdyby lekarz gminny albo okręgowy dostrzegł niewłaściwości sanitarne zagrażające zdrowiu poszczególnych osób, czy to większej ilości ludzi, winien on wyczerpać wszeikie przysługujące mu środki do usunięcia usterek, pouczyć ludność o grożącem niebezpieczeństwie, złożyć sprawozdanie swej władzy przełożonej i przedłożyć jej odpowiednie wnioski.

§ 4. W wypadkach nagłych, niecierpiących zwłoki, obowiązany jest lekarz gminny oraz okręgowy na własną odpowiedzialność w zastępstwie naczelnika gminy wydać najniezbędniejsze zarządzenia poczem postarać się o zatwierdzenie ich przez naczelnika gminy.

5. Lekarze gminni i okręgowi winni według swych wiadomości lekarskich służyć radą naczelnikowi gminy, względnie przewodniczącemu Komisji zdrowotnej.

§ 6. Lekarze okręgowi dwa razy do roku t. j. na wiosnę i w jesieni, zwiedzają każdą gminę (każde osiedle) przydzielone do ich okręgu.

§ 7. Lekarze okręgowi w podróży wiosennej powinni przekonać się o stosunkach sanitarnych w gminie i na podstawie swych spostrzeżeń postarać się w drodze właściwej o usunięcie braków; w podróży jesiennej sprawdzają czy braki zostały usunięte.

§ 8. Lekarz okręgowy powinien zawiadomić naczelnika gminy o swem przybyciu z oznaczeniem dnia i godziny, aby dać możność naczelnikowi gminy zgromadzenia chorych ubogich celem zbadania ich i udzielenia rady i pomocy lekarskiej.

§ 9. Lekarze gminni oraz okręgowi obowiązani są przekonać się, czy umysłowo chorzy mają zapewnioną opiekę gminy lub rodziny, względnie czy nie zachodzi potrzeba umieszczenia ich w zakładzie do tego przeznaczonym.

§ 10. Perjodyczne podróże lustracyjne nie zwalniają lekarzy okręgowych od obowiązku odbywania podróży na wezwanie poszczególnych gmin należących do okręgu oraz do podróży doraźnych, koniecznych ze względów sanitarnych.

§ 11. Przyjęcie przez lekarza okręgowego jeszcze innej płatnej posady wymaga zgody Urzędu Wojewódzkiego.

B. Obowiązki szczegółowe lekarzy gminnych oraz okręgowych.

§ 12. W szczególności lekarze gminni i okręgowi zwracają uwagę właściwych władz na braki sanitarne i zanieczyszczanie miejsc publicznych, na utrudnienie ruchu na drogach, placach i ulicach, grożące niebezpieczeństwem zdrowiu lub życiu mieszkańców.

§ 13. Lekarze gminni i okręgowi mają zwracać baczną uwagę na zanieczyszczenie płynących i stojących wód odchodami ze stajen, gnojowisk, fabryk, warsztatów i t. d. czuwać nad czystością wód, stanem studzien, dobrocią wody do picia i do użytku, oraz dostateczną jej ilością.

§ 14. Lekarze gminni oraz okręgowi obowiązani są zwiedzać systematycznie budynki publiczne, jak: hotele, szynki, karczmy, gospody, jadłodajnie, zakłady wytwarzania i sprzedaży artykułów spożywczych (pieczywa, wyrobów cukierniczych, mięsnych i t. p.), zakłady fryzyjerskie, fabryki, szkoły, przedszkola, bursy, sierocińce, domy noclegowe, zakłady dla ubogich (kalek, starców) i t. p. instytucje celem przekonania się o ich stosunkach zdrowotnych (stanie gruntu, przestrzeni, oświetlenia, powietrza, wentylacji, o zdrowiu ich mieszkańców i pracowników, sposobach usuwania nieczystości i t. d.), udzielają doraźnie wskazówek przełożonym zakładów i w razie potrzeby służą pomocą fachową w zorganizowaniu planowych środków zaradczych na koszt gminy, zakładów czy to sił społecznych, (o ile są specjalni lekarze zakładowi czynności te należy załatwić przy ich pomocy, względnie w porozumieniu z nimi).

§ 15. Lekarze okręgowi oraz gminni na żądanie władzy wydają ze stanowiska sanitarnego opinję przy budowie kanałów, studni, wodociągów i mieszkań, przy urządzaniu łazienek, domów dla ubogich i robotników, lokali publicznych oraz przy udzielaniu pozwoleń na zamieszkiwanie nowych budowli, przy budowie szkół, zakładów przemysłowych i fabryk.

§ 16. Lekarze okręgowi oraz gminni nadzorują ze względów sanitarno-policyjnych artykuły żywności, mleko, mąkę, grzyby, owoce, wyroby cukiernicze i inne na targach sprzedawane, oraz napoje: piwo, wino, wódkę, rum, arak i t. d.

§ 17. Lekarze gminni oraz okręgowi są obowiązani niedopuszczać sprzedaży naczyń szkodliwych dla zdrowia i używania ich do przechowywania i sporządzania żywności oraz używania barwików szkodliwych do zabarwiania pokarmów lub napojów.

§ 18. Artykuły żywności oraz naczynia szkodliwe dla zdrowia należy przy pomocy policji zabierać zgodnie z obust. przepisami zawiadamiając niezwłocznie naczelnika gminy.

§ 19. W gminach nie mających nadzoru weterynaryjnego lekarze gminni oraz okręgowi prowadzą nadzór nad wykonywaniem przepisów tyczących się oględzin mięsa i zwierząt przeznaczonych na rzeź i czuwają nad transportami bydła i nad targowicą bydlęcą.

§ 20. Obowiązkiem lekarza gminnego oraz okręgowego jest czuwać nad tem aby w zakładach kąpielowych zachowywane były wszelkie środki ostrożności celem zapobieżenia nieszczęśliwym wypadkom i chorobom w czasie kąpieli oraz aby władza gminna wyznaczała stosowne miejsca do kąpieli w rzekach i stawach.

§ 21. Lekarze gminni oraz okręgowi są obowiązani udzielać bezpłatnej pomocy lekarskiej chorym ubogim przebywającym na terenie ich gminy albo okręgu, udzielać bezpłatnej pomocy rodzącym w trudniejszych porodach, leczyć bezpłatnie w odpowiednio utrzymanych gminnych lokalach chorą ludność pozostającą pod opieką gmin, w nieszczęśliwych wypadkach nieść pomoc lekarską oraz dbać i utrzymywać w dobrym stanie lekarskie przyrządy ratunkowe i transportowe.

§ 22. Przy zapisywaniu leków dla ubogich na koszt gminy winni lekarze gminni oraz okręgowi stosować się ściśle do przepisów obowiązującej normy ordynacyjnej.

23. Lekarze gminni oraz okręgowi nadzorują zamieszkałe w gminie, wzgiędnie okręgu akuszerki w myśl rozporządzeń, przepisów i instrukcyj wydanych dla akuszerek, zwłaszcza zwracają uwagę na czystość akuszerek i przyrządów przez nie używanych; nie mniej winni są śledzić wykonywanie praktyki położniczej przez osoby nieuprawnione i donosić o ich działalności władzom administracyjnym pierwszej instancji.

§ 24. Lekarze gminni oraz okręgowi winni zaopatrzyć się w apteczkę podręczną lub w miarę potrzeby utrzymywać aptekę domową i w tym względzie stosować się ściśle do obowiązujących przepisów i ustaw.

§ 25. Lekarze gminni oraz okręgowi prowadzą ewidencję nieumieszczonych w zakładzie podrzutków, głuchoniemych, ciemnych, obłąkanych, matołków i kalek zamieszkałych w gminie albo okręgu oraz zawiadamiają właściwą władzę, jeżeli ich zdaniem, opieka nad osobami pozostającemi pod publicznym nadzorem jest pod względem sanitarnym zaniedbana.

§ 26. Lekarze gminni oraz okręgowi przy zakładaniu i rozszerzaniu cmentarzy czuwają nad przestrzeganiem wszelkich przepisów sanitarno-policyjnych, jak również nad należytem zbudowaniem i utrzymaniem trupiarni oraz porządku na samych cmentarzach.

§ 27. Lekarze gminni oraz okręgowi obowiązani są prowadzić nadzór nad bezpieczeństwem zdrowotnem budynków i otaczającego ich terenu, czuwać nad czystością gleby, wody i powietrza.

§ 28. Lekarze gminni i okręgowi roztaczają planowo kontrolę społeczno-lekarską nad zdrowiem ludności, zwłaszcza biorą fachowy udział w opiece nad dzieckiem i matką, nad młodzieżą szkolną (nad jej zdrowiem, stanem odżywienia, ogólną czystością w szczególności kontrolują stałe zawszawienia), wreszcie nad większemi skupieniami młodego pokolenia w przedszkolach i szkołach powszechnych, w ochronkach, bursach, sierocińcach, schroniskach oraz starszych osób w domach dla starców, kalek bezdomnych i t. d. (o ile są ustanowieni specjalni lekarze zakładowi należy czynności te spełniać w porozumieniu z nimi).

§ 29. Lekarze gminni i okręgowi obowiązani są stosować na czas i planowo środki zapobiegawcze przeciw przewlekłym chorobom zakaźnym społecznie niebezpiecznym (zwłaszcza przeciw gruźlicy, jaglicy, zimnicy, chorobom wenerycznym, alkoholizmowi i t. p.) jak również systematycznie zwalczać je nietylko w odpowiednich poradniach lecz także przez stosowanie taktownego wywiadu dla celów społeczno - lekarskich, kierowanie chorych w miarę potrzeby do instytucyj specjalnych, szpitali lecznic, sanatorjum i t. p.).

§ 30. Lekarze gminni oraz okręgowi obowiązani są planowo i na czas stosować wskazane przez przepisy i naukę środki zapobiegawcze przeciw ostrym chorobom zakaźnym i wkraczają zawczasu i w należyty sposób w razie wybuchu choroby zakaźnej. Zaraz po otrzymaniu zawiadomienia lekarz gminny albo okręgowy udaje się bezzwłocznie na miejsce celem stwierdzenia rodzaju choroby, zawiadamia natychmiast naczelnika gminy i przy jego współudziale zarządza wszystko, co w myśl przepisów dla stłumienia choroby w zarodku: zrobić należy, mianowicie odosobnia chorych bądź we własnym ich mieszkaniu, bądź w osobnym na to przeznaczonym lokalu, bądź w szpitalu, poucza otoczenie chorego o sposobie zachowania się i o środkach ostrożności, a w razie potrzeby przeprowadza szczepienia ochronne, zarządza i nadzoruje jaknajdokładniej wykonanie dezynfekcji, względnie dezynsekcji i wogóle nie ogranicza swych czynności tylko do zadań sanitarno - policyjnych, lecz niesie bezpłatnie czynną pomoc lekarską wszystkim chorym na chorobę zakaźną, o ile chorzy lub ich rodziny nie proszą o pomoc innego lekarza.

§ 31. W razie wybuchu i szerzenia choroby zakaźnej (zwłaszcza ospy, dżumy, cholery, duru plamistego i t. p.) należy bezzwłocznie donieść Starostwu oraz właściwej zwierzchności gminnej; należy to czynić nawet w wypadkach podejrzanych.

§ 32. Lekarze gminni oraz okręgowi w miejscu swej siedziby dokonywują oględzin zwłok osobiście, w innych gminach swego okręgu dozorują ustanowionych oglądaczy, pouczają ich oraz odbierają doniesienia o każdym wypadku śmierci nienaturalnej, gwałtownej lub spowodowanej chorobą zakaźną; gdy jednak zachodzi podejrzenie śmierci wskutek czynu karygodnego, zaniedbania pomocy lekarskiej lub w wypadku choroby zakaźnej i o ile oglądaczami nie są inni lekarze, oględzin winni dokonać lekarze gminni oraz okręgowi osobiście.

§ 33. Lekarze gminni oraz okręgowi na wezwanie naczelnika gminy biorą udział we wszystkich komisjach i oględzinach sanitarno-policyjnych własnego i poruczonego zakresu działania gmin (celem stłumienia epidemij, epizoocyj, dokonywania obdukcyj, do asystowania przy ekshumacjach lub transporcie zwłok) wreszcie przeprowadzają szczepienie ospy ochronnej i na żądanie stron zaraz po odbytem sprawdzeniu wydają bezpłatne świadectwo pomyślnego wyniku szczepienia.

§ 34. Lekarze gminni oraz okręgowi biorą udział w obradach rady Szkolnej Miejscowej na zaproszenie jej przewodniczącego w sprawach higjeny szkolnej i w tym przedmiocie składają swoje opinje i wnioski tak Radzie Szkolnej jak i wyższym władzom szkolnym czy to na ich żądanie czy też z własnej inicjatywy.

§ 35 Lekarze gminni oraz okręgowi nadzorują wszystkie prywatne zakłady lecznicze i domy porodowe, znajdujące się w ich gminie albo okręgu pod względem ich urządzenia oraz prowadzenia.

§ 36. Lekarze gminni i okręgowi zwracają szczególną uwagę na wykonywanie praktyki lekarskiej przez osoby bez kwalifikacyj i uprawnień, choćby nie była ona wykonywana w sposób zarobkowy, i zawiadamiają o dostrzeżonych w tym względzie nadużyciach władzę polityczną lub właściwy Sąd.

§ 37. Z końcem każdego roku lekarze gminni oraz okręgowi przedkładają Starostwu statystyczne wykazy sanitarne dla każdej gminy z osobna na udzie-

lonych im wzorach, tudzież donoszą o wszelkich przypadkach uszkodzeniach cielelesnych w fabrykach i t. p. a Urzędowi Wojewódzkiemu za pośrednictwem Wydziału Powiatowego na formularzach dostarczonych im przez te władze w terminach półrocznych sprawozdania o swojej działalności urzędowej, jakoteż o dostrzeżonych usterkach, wadliwościach i postępach sanitarnych oraz wnioski zmierzające do usunięcia braków.

§ 38. Lekarze gminni i okręgowi utrzymują zbiór normaljów, prowadzą dziennik swych czynności i korespondencyj urzędowych i protokół zmarłych, tudzież czynią zapiski niezbędne do rocznego sprawozdania statystycznego i oddają wszystkie te pisma swemu następcy w urzędowaniu.

§ 39. W razie koniecznej potrzeby wydalenia się z gminy albo okręgu na czas dłuższy, niż 24 godzin mają lekarze gminni i okręgowi zawiadomić o tem naczelnika gminy, na nieobecność ponad 3 dni udziela swej zgody lekarzowi gminnemu naczelnik gminy, okręgowemu Wydział Powiatowy.

C. Obowiązki szczególne lekarzy gmin miejskich.

§ 40. W miastach, w których obowiązuje ustawa z 13 III. 1889 (Dz. U. K. Nr. 24) oraz w innych miastach i miasteczkach, w których wedle § 2 ustawy z 2 II. 1891 (Dz. U. K. Nr. 17) ustanowiono lekarzy gminnych, obowiązani są gminni lekarze miejscy wykonywać nadzór nad prostytucją w myśl obowiązujących przepisów.

§ 41. Gminni lekarze miejscy obowiązani są leczyć bezpłatnie służbę miejską wszelkich kategoryj i osoby przebywające w aresztach miejskich, nadto badać stan zdrowia szupaśników.

§ 42. Jeżeli w mieście jest kilku lekarzy gminnych, Rada Miejska rozdzieli między nich czynności a jednego mianuje lekarzem naczelnym, co nie zwalnia go od zwykłych czynności lekarza gminnego.

§ 43. Lekarz naczelny podlega bezpośrednio naczelnikowi gminy, zawodowo referuje sprawy sanitarne i budżetowo-sanitarne na posiedzeniach Magistratu, Rady miejskiej i jej komisji sanitarnej, wprowadza zgodnie z obowiązującymi przepisami i celowemi wskazaniami władz gminnych w wykonanie uchwały sanitarne, wreszcie nadzoruje, organizuje i jest odpowiedzialny za stan i działalność służby zdrowia w całem mieście.

§ 44. Te same prawa i obowiązki lekarza naczelnego przysługuje lekarzowi gminnemu w gminach miejskich, które utrzymują jednego lekarza miejskiego.

§ 45. Rada Miejska może niniejszą instrukcję uzupełnić dodatkowemi postanowieniami.

D. Postanowienia przejściowe.

§ 46. Niniejsza instrukcja obowiązuje od dnia przydzielenia dotychczasowych uprawnień Tymczasowego Wydziału Samorządowego Urzędowi Wojewódzkiemu, jednocześnie traci w tym terminie swoją moc obecnie obowiązująca Instrukcja ogłoszona w Dzienniku Urz. Rozp. Kraj. L. 158 z 30 XII. 1907.

Wojewoda: **Moszyński.**

84

Edykt

Wojewody Tarnopolskiego z dnia 24 lutego 1930 r., L. AD. 9685/29 o zarządzeniu komisji polityczno-obchodowej celem poddania rewizji postanowień poprzedniej komisji w sprawie budowy przepustu w Płuhowie na szlaku koleji Lwów—Tarnopol.

Wskutek reskryptu Ministerstwa Komunikacji z dnia 7 grudnia 1929 Nr. Dz. V. 11357/4/29 zarządzam na zasadzie rozp. min. z 25 stycznia 1879 dz. p. p. Nr. 19 na dzień **24 marca 1930 r.** i ewentualnie następne dnie komisję polityczno-obchodową celem poddania rewizji postanowień polityczno-obchodowej komisji przeprowadzonej w dniu 27 marca 1923 roku w sprawie budowy przepustu w Płuhowie w klm. 428 3/5 szlaku koleji Lwów—Tarnopol, przecinającego w tem miejscu drogę państwową 8/5.

Komisja zbierze się w tym dniu o godzinie 10-tej na stacji kolejowej w Zarwanicy.

Projekt budowy wykonanego już przepustu w świetle 8 m. jest wyłożony do publicznego przeglądu przez 8 dni t. j. od dnia 10 do dnia 17 marca 1930 roku w biurze Pana Starosty Powiatowego w Złoczowie w godzinach urzędowych.

Ewentualne zarzuty lub uwagi odnośnie projektu można wnosić ustnie lub pisemnie na ręce Pana Starosty Powiatowego w ciągu tych 8 dni, a najpóźniej na miejscu przy rozprawie komisyjnej do rąk przewodniczącego.

Wojewoda: **Moszyński.**

85

Obwieszczenie

Wojewody Tarnopolskiego z dnia 8 lutego 1930 r., L. AD. 756 dotyczące próśb H. Widgoba i H. Friedmana z rodzeństwem o zezwolenie na zmianę nazwisk rodowych na „Widhoff“ względnie „Bazar“.

1) Herc Widgob, urodzony w Dubowie (Rosja) dnia 4 lipca 1884, zamieszkały w Tarnopolu i 2) Hirsch Friedman (z rodzeństwem) urodzony w Tarnopolu dnia 6 kwietnia 1898 i zamieszkały w Tarnopolu wnieśli prośby o zezwolenie na zmianę rodowych nawisk:

1) „Widgob“ na nazwisko „WIDHOFF“
2) „Friedman“ na nazwisko „BAZAR“.

Powyższe prośby podaję do powszechnej wiadomości z nadmienieniem, że w myśl art. 4 ustawy z dnia 24 października 1919 (Dz. Ust. Rz. P .Nr. 88, poz. 478) wolno przeciw ich uwzględnieniu zgłosić do Tarnopolskiego Urzędu Wojewódzkiego zarzuty, które podać należy w ciągu dni 90-ciu od dnia ogłoszenia w „Monitorze Polskim“.

Za Wojewodę: **Strusiński**
Radca Wojewódzki.

86

Obwieszczenie

Starosty Powiatowego w Przemyślanach z dnia 7 lutego 1930 r., L. 501/IV o zarządzeniu rozprawy celem wywłaszczenia gruntów w gminie kat. Przemyślany pod rozszerzenie stacji kolejowej Przemyślany (linji kolej. Lwów—Podhajce).

Podaję do publicznej wiadomości, że dnia 8 marca 1930 o godzinie 11-tej odbędzie się na żądanie Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych we Lwowie z dnia 20 stycznia 1930, Nr. Dz. VIII/3/95571 ex 1929 rozprawa wywłaszczeniowa na podstawie § 21 ust. z dnia 18 lutego 1878 Dz. pp. Nr. 30 w sprawie wywłaszczenia gruntów w gminie kat. Przemyślany na cele ruchu i eksploatacji kolei na linji Lwów—Podhajce pod rozszerzenie stacji kolejowej Przemyślany.

Odnośne plany wykupna gruntów oraz wykazy osób wywłaszczyć się mających będą wyłożone do publicznego wglądu od dnia 12 lutego do 26 lutego przez dni 14 w Urzędzie gminnym w Przemyślanach.

Ewentualne zarzuty przeciw zamierzonemu wywłaszczeniu należy wnosić pisemnie w ciągu powyższych dni 14 do Starostwa powiatowego w Przemyślanach, lub ustnie w czasie rozprawy wywłaszczeniowej.

Komisja zbierze się w dniu **8 marca 1930 r.** o godzinie 11-tej na stacji kolejowej Przemyślany i tam rozpocznie czynności urzędowe.

Starosta powiatowy: **M. Grodowski.**

87

Obwieszczenie

Starosty powiatowego w Przemyślanach z dnia 7 lutego 1930, L. 500/IV o zarządzeniu rozprawy celem wywłaszczenia gruntów w gminie kat. Brykoń na rozszerzenie stacji kolejowej Wołków (linji kolejowej Lwów-Podhajce).

Podaję do publicznej wiadomości, że dnia 10 marca 1930 o godzinie 11·30 odbędzie się na żądanie Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych we Lwowie z dnia 20 stycznia 1930, Nr. dz. VIII/3/95572 ex 1929 rozprawa wywłaszczeniowa na podstawie § 21 ustawy z dnia 18 lutego 1878 Dz. U. P. Nr. 30 w sprawie wywłaszczenia gruntów, w gminie kat. Brykoń powiat Przemyślany pod rozszerzenie stacji kolejowej w Wołkowie.

Odnośne plany wykupna gruntów oraz wykazy osób wywłaszczyć się mających będą wyłożone do publicznego wglądu od dnia 13 lutego b. r. do dnia 27 lutego 1930 przez dni 14 w Urzędzie gminnym w Brykoniu.

Ewentualne zarzuty przeciw zamierzonemu wywłaszczeniu należy wnosić pisemnie w ciągu powyższych dni 14 do Starostwa powiatowego w Przemyślanach, lub ustnie w czasie rozprawy wywłaszczeniowej.

Komisja zbierze się w dniu **10 marca 1930** r. o godzinie 11·30 na stacji kolejowej w Wołkowie i tam rozpocznie czynności urzędowe.

Starosta powiatowy: **M. Grodowski.**

88

Obwieszczenie

Starosty powiatowego w Przemyślanach z dnia 26-go stycznia 1930, L. 10184/IV o zarządzeniu rozprawy celem wywłaszczenia gruntów w gminie kat. Dunajów pod rozszerzenie torów kolejowych stacji kolejowej Dunajów.

Podaję do publicznej wiadomości, że dnia 15-go marca 1930 o godzinie 12·30 odbędzie się na żądanie Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych we Lwowie z dnia 18 grudnia 1929 Nr. 95573/VIII ex 1929 rozprawa wywłaszczeniowa na podstawie § 21 ustawy z dnia 18 lutego 1878 Dz. U. P. Nr. 30 w sprawie wywłaszczenia gruntów, w gminie kat. Dunajów powiat Przemyślany pod rozszerzenie torów kolejowych st. kol. Dunajów.

Odnośne plany wykupna gruntów oraz wykazy osób wywłaszczyć się mających będą wyłożone do publicznego wglądu od dnia 10 lutego do dnia 24 lutego 1930 przez dni 14 w Urzędzie gminnym w Dunajowie.

Ewentualne zarzuty przeciw zamierzonemu wywłaszczeniu należy wnosić pisemnie w ciągu powyższych dni 14 do Starostwa powiatowego w Przemyślanach, lub ustnie w czasie rozprawy wywłaszczeniowej.

Komisja zbierze się w dniu **15 marca 1930 r.** o godzinie 12 na stacji kolejowej w Dunajowie i tam rozpocznie czynności urzędowe.

Starosta powiatowy: **M. Grodowski.**

89

L. AD. 806/30.

Obwieszczenie

o uruchomieniu Urzędów celnych w Zaleszczykach i Jasionowie Polnym.

W związku z otwarciem ruchu kolejowego na linji Zaleszczyki-Jasienów Polny Dyrekcja Ceł uruchomiła z dniem 27 stycznia 1930 Urzędy celne kolejowe graniczne w Zaleszczykach i Jasienowie Polnym.

Urząd celny w Zaleszczykach i Jasienowie Polnym będzie miał charakter Urzędu celnego I klasy z ograniczeniami określonemi reskryptem Min. Skarbu z dnia 7 I 1925, L. DC, 10702/II/24/inst. rozp. Lwowskiej Dyrekcji Ceł z dnia 14 I. 1925 L. 706/I/25.

90

L. Pr. 441/30.

Komunikat

o utworzeniu Starostwa grodzkiego w Białymstoku.

Na zasadzie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 marca 1928 w sprawie powiatów miejskich (Dz. U. R. P. Nr. 45 poz. 426) utworzone zostało w Białymstoku dla celów administracji państwowej i z dniem 23 stycznia 1930 uruchomione Starostwo grodzkie, które zakresem swego działania objęło teren miasta Białegostoku.

Termin 23 stycznia 1930 należy uważać za moment prawny, od którego Starosta grodzki w Białymstoku jest uprawniony do faktycznego wykonywania władzy w nowoutworzonym powiecie miejskim.

91

Komunikat.

Wojewody Tarnopolskiego z dnia 21 lutego 1930 r., L. Sm. 405/29 w sprawie administracyjnego toku instancji przy rozpatrywaniu protestów wyborczych.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych okólnikiem Nr. 17 z dnia 11 lutego 1930 r. Nr. SS. 4901/1 udzieliło następującego wyjaśnienia:

§ 31 ordynacji wyborczej gminnej z dnia 12 sierpnia 1866 r. (Dz. u. kr. Nr. 9) obowiązującej wszystkie gminy b. Królestwa Galicji i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, z wyjątkiem miast Lwowa i Krakowa, postanawiał, że „zarzuty przeciw postępowaniu przy wyborach mają być w przeciągu dni ośmiu po ukończeniu wyborów wniesione do naczelnika gminy, który w przeciągu dni trzech winien je przedłożyć namiestnietwu (województwu) do ostatecznego rozstrzygnięcia“.

Paragraf powyższy w części przyznającej Wojewodzie atrybut ostatecznego rozstrzygania, został zniesiony przez art. 1 ustawy z dnia 1 sierpnia 1923 r. w sprawie środków prawnych od orzeczeń władz administracyjnych (Dz. U. R. P. Nr. 91, poz. 712), a następnie przez art. 82 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341).

Ponieważ po dniu wejścia w życie przytoczonej ustawy z dnia 1 sierpnia 1923 r, (to jest po dniu 14 września 1923 r.) nie ukazał się żaden akt ustawodawczy, wzgl. mający moc ustawy, zawierający odmienne postanowienia w sprawie toku odwołań od decyzji głównej — należy przyjąć, że od orzeczeń wydanych w omawianych sprawach w instancji pierwszej przez władze administracyjne II-ej instancji, służy odwołanie do Ministra Spraw Wewnętrznych.

Z powyższych wyjaśnień wynika, że omawiane decyzje Wojewodów, wydawane w pierwszej instancji w sprawach zarzutów przeciw postępowaniu przy wyborach gminnych, winny być zaopatrywane w klauzulę odwoławczą o brzmieniu odpowiadającem postanowieniu art. 82 wymienionego poprzednio rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 22 marca 1928 r.

92

KOMUNIKAT.

Okręgowy Urząd Ziemski w Tarnopolu na zasadzie art. 65 ust. z dnia 28/XII 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (poz. 1 Dz. Ust. za 1926 rok)

ZEZWOLIŁ

w miesiącu styczniu 1930 na parcelację gruntów prywatnych i dóbr erekcjonalnych:

L. p.	Nazwa powiatu	Nazwa objektu	IMIĘ i NAZWISKO WŁAŚCICIELA	Obszar w ha przeznaczony do parc.	Termin ukończenia parcel.
1.	Borszczów	Babińce, Dzwiniaczka	Józef Saba Koziebrodzki	26.14	30/VII 1930
2.	„	Kudryńce	Markus Bartfeld i tow.	40.53	30/XII 1930
3.	Brzeżany	Słoboda złota	Grecko-kat. Probostwo	0.6	30/VI 1930
4.	Podhajce	Rosochowaciec	Władysław Janusz Jankowski	200	30/XII 1930
5.	„	Szerszeniowce, Oleksiniec	Grecko-kat. Probostwo	16.59	30/VI 1930
6.	Przemyślany	Kopań	Robert Lamezan Salins	30.42	30/VI 1930
7.	Skałat	Iwanówka	Grecko-kat. Probostwo	5.7	30/VI 1930

93

KOMUNIKAT.

Na zasadzie art. 10 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o organizacji Urzędów Ziemskich (poz. 706 Dz. Ustaw) oraz punktu 3 art. 65, punktu 1—4 art. 50 i 71 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. (poz. 1 Dz. Ust. za 1926 r.) Prezes Okręgowego Urzędu Ziemskiego w Tarnopolu

ZATWIERDZIŁ

w miesiącu styczniu 1930 projekty dotyczące parcelacji gruntów prywatnych i dóbr erekcjonalnych:

L. p.	Nazwa powiatu	Nazwa objektu	IMIĘ i NAZWISKO WŁAŚCICIELA	Rozparcelowany obszar w ha.	Ilość utworzonych działek samodzielnych	dodatkowych	robotniczych
1.	Borszczów	Burdziakowce	Grecko-kat. Probostwo	6·4	—	12	—
2.	„	Kudryńce	„	11	—	16	—
3.	Brody	Litowisko	„	2·3	—	2	—
4.	„	Szyszkowce	„	1·1	—	2	—
5.	„	Zwyżyn	„	3·5	—	2	—
6.	„	Jaśniszcze, Wierzbowczyk, Ściborówka	Bolesław Miączyński	203·6	1	117	na cele ogólne 43·4 na 3 kol. ogr. warz.
7.	Brzeżany	Kozowa	Henryk Antoni Szeliski	14·6	—	9	4
8.	Buczacz	Pielawa	Grecko-kat. Probostwo	2·9	—	5	—
9.	„	Browary	Grecko-kat. Probostwo w Jazłowcu	5·8	—	1	—
10.	„	Monasterzyska	Józef Mołodecki	0·3	—	—	1
11.	„	„	„	10	—	21	—
12.	Czortków	Połowce	Lubjusz Eligjusz 2 im. Skarbek Michałowski	84·4	—	62	1 młyn
13.	„	Biała	Grecko-kat. Probostwo	6·1	—	10	—
14.	„	Zalesie	„	0·8	—	1	—
15.	Kopyczyńce	Probużna	„	14·3	—	16	—
16.	Podhajce	Wolica	Gedale Alles i tow.	34·3	—	42	—
17.	„	Wierzbów	Grecko-kat. Probostwo	1·4	—	1	—
18.	Przemyślany	Bryków	„	0·4	—	1	—
19.	Skałat	Grzymałów, Bucyki	„	9·9	—	11	1
20.	„	Leżanówka	„	3·7	—	11	—
21.	„	Okno	„	2·6	—	6	cele og. 0·6 ha
22.	„	Kałaharówka	„	4	—	11	—
23.	„	Orzechowiec	Michał Baworowski	1·1	—	1	—
24.	„	Supranówka	Marja z Zawistowskich Koźmińska	3·4	–	1	—
25.	Tarnopol	Stupki	Grecko-kat. Probostwo	3·4	—	5	—
26.	„	Dubowce	Mina Ruchla Breitman zam. Rosner i tow.	0·9	—	1	—
27.	„	Smolanka	Jerzy Tomasz Erazm 3 im. Baworowski	9	—	23	—
28.	„	Mikulińce	Rzym.-kat. Probostwo	11·5	—	15	—
29.	„	Kozłów	Arcyb. Łać. we Lwowie przez Bank Ziemian Lwów	10	—	10	—
30.	Trembowla	Romanówka Mogielnica	Rzym.-kat. Probostwo	5·7	—	8	1
31.	„	„	Tomasz Kosiński i tow.	103·7	—	100	cele og. 0·5 ha rob. 1
32.	Zaleszczyki	Zaleszczyki	Stella Turnau	1·2	—	1	cele og. 0·6 ha
33.	„	Popowce	Helena Liskowacka	35·1	—	39	cele og. 1·8 ha
34.	Zbaraż	Suchowce, Szelpaki	Grecko-kat. Probostwo	0·3	—	1	—
35.	„	Stryjówka	„	3	1	1	—
36.	„	Klimkowce	Jadwiga Czerniakowska	7·5	—	8	1
37.	Zborów	Batków	Izydor Zieliński	59·4	—	40	cele og. 0·5 ha
38.	Złoczów	Rozważ	Rzym.-kat. Probostwo	5·6	—	8	—

ODMÓWIŁ

1.	Borszczów	Łatkowce	Bernard Kimelman	20	sprzeczne z przepisami art. 65 i 67 ust. z dnia 28/XII 1925 r. o wyk. ref. rolnej.

94
Komunikat.

Okręgowego Urzędu Ziemskiego w Tarnopolu.

Zgodnie z pismem okólnem Pana Ministra Reform Rolnych z dnia 23 stycznia 1930 r. L. 90/osob. podaję do powszechnej wiadomości, że ani Okręgowy, ani też Powiatowe Urzędy Ziemskie na terenie Województwa Tarnopolskiego nie przyjmują żadnych wpłat gotówkowych i walorów pieniężnych, jako urzędy, nie posiadające specjalnych kas państwowych. Wszelkie należytości, wymierzane przez Urzędy Ziemskie, powinny być wpłacane do Kas Skarbowych bezpośrednio lub przez obrót czekowy P. K. O. Bliższe dane sposobu wpłaty i zarachowania jej na odpowiedni dział budżetu podawane są w nakazach płatniczych, wysyłanych płatnikom.

Prezes Okr. Urz. Ziem.

95
Komunikaty pocztowe.

W Urzędzie pocztowym Sokołówka, koło Ożydowa, powiat Złoczów, zaprowadzono służbę telegraficzną i telefoniczną.

W Urzędzie pocztowym Monasterzyska, powiat Buczacz, zaprowadzono całodzienną nieograniczoną służbę teregraficzną i telefoniczną, zamiast dotychczasowej służby w ograniczonych godzinach dziennych.

W agencji pocztowej Niżborg Nowy, pow. Kopyczyńce, zaprowadzono z dniem 13 lutego 1930 służbę telegraficzną i telefoniczną w ograniczonych godzinach dziennych.

96
WYKAZY

tygodniowe zachorowań i zgonów na choroby zakaźne na terenie Województwa Tarnopolskiego za czas od 19 stycznia 1930 r. do 15 lutego 1930 r.

CHOROBY ZAKAŹNE	Tydzień Nr. 4 od 19 do 25 I. 1930		Tydzień Nr. 5 od 26 I. do 1 II. 1930		Tydzień Nr. 6 od 2 do 8 II. 1930		Tydzień Nr. 7 od 9 do 15 II. 1930	
	zachor.	zgonów	zachor.	zgonów	zachor.	zgonów	zachor.	zgonów
dur brzuszny	7	—	17	1	2	—	2	—
dur plamisty	—	—	—	—	—	—	—	—
czerwonka	—	—	—	—	—	—	—	—
płonica	40	7	24	2	40	3	10	1
błonica	3	—	4	—	7	1	7	—
nagminne zapalenie opon mózgowych-rdzeniowych	—	—	—	—	1	—	—	—
zakażenia połogowe	—	—	—	—	1	—	—	—
odra	7	—	10	—	16	—	64	—
róża	2	—	—	—	2	—	1	—
gruźlica	20	5	4	5	20	14	8	8
krztusiec	2	2	6	—	4	3	5	2
jaglica	9	—	8	—	9	—	2	—
pokąsanie przez zwierzęta chore	1	—	1	—	1	—	—	—
inne choroby niewymienione	—	—	—	—	—	—	1 grypa	1 grypa
odkażono mieszkań	22		26		24		9	

97

WYKAZ

panujących zaraźliwych chorób zwierzęcych za czas od 16 do 31 stycznia 1930.

1. Wąglik:

Pow. Kopyczyńce: Mszaniec
„ Zaleszczyki: Gródek

2. Nosacizna:

„ Brody: Ponikwa
„ Brzeżany: Budyłów, Dubszcze, Krzywe, Płotycza

2. Wścieklizna:

„ Buczacz: Hrehorów, Leszczańce, Przewłoka
„ Zaleszczyki: Capowce
„ Zborów: Łopszany
„ Złoczów: Zazule

4. Pomór i zaraza świń:

„ Brody: Berlin, Brody, Czechy, Gaje starobrodzkie, Kadłubiska, Klekotów, Rażniów, Stare-brody, Stanisławczyk, Suchodoły, Zabłotce
„ Zbaraż: Bazarzyńce, Lubianki niższe, Netreba, Toki, Iwaszkowce, Nowesioło, Zbaraż

5. Różyca świń:

„ Brzeżany: Rybniki
„ Kamionka str.: Ostrów
„ Radziechów: Dmytrów
„ Zaleszczyki: Słobódka.

98

Ruch służbowy na obszarze Województwa Tarnopolskiego.

Etat Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Wojewoda Tarnopolski

przeniósł ze względów służbowych referendarza w VIII st. sł. Jana Wojtasiewicza ze Starostwa pow. w Zbarażu do Starostwa pow. w Kopyczyńcach oraz asesora w VIII st. sł. Jana Polańskiego i adjunkta kancelaryjnego w X st. sł. Aleksandra Pihuta ze Starostwa pow. w Tarnopolu do Urzędu Wojewódzkiego w Tarnopolu;

przyjął Tadeusza Boisse do służby w Starostwie pow. w Skałacie w charakterze kontraktowego referenta za wynagrodzeniem wedle XI grupy i Edmunda Kisielewskiego do służby w Starostwie pow. w Zborowie w charakterze funkcjonarjusza kontraktowego za wynagrodzeniem wedle XII grupy.

Etat Ministerstwa Skarbu.

Ministerstwo Skarbu

zamianowało: Referendarza w VII st. sł. Andermanna Leona w Urzędzie Skarb. Pod. i Opłat Skarb. w Tarnopolu Inspektorem Skarbowym w VI. sł. sł., Asesora w VIII st. sł. Piotrowskiego Stefana w Urzędie Skarbowym Podatków i Opłat Skarbowych w Podhajcach Asesorem w VII st. sł.; Naczelnika Kasy w VIII st. sł. Wierzayskiego Karola w Kasie Skarbowej w Horodence Naczelnikiem Kasy w VII st. sł. i przeniosło do Kasy Skarbowej w Tarnopolu;

przeniosło: Referendarza miernictwa w VIII st. sł. Mitisa Wilhelma z Urzędu Katastralnego w Brzeżanach na etat Izby Skarbowej w Poznaniu.

Prezes Izby Skarbowej Lwowskiej

zamianował: Praktykanta referendarskiego I kat. w X st. sł. Szula Izydora w Urzędzie Skarbowym Akcyz i Monop. Państw. w Tarnopolu Referendarzem w VIII st. sł.; Praktykanta technicznego I kat. w X st. sł. Inż. Karnasa Piotra w Urzędzie Katastralnym w Tarnopolu Referendarzem miernictwa w VIII st. sł.; Praktykanta technicznego I kat. w X st. sł. Rużyczkę Tomasza w Urzędzie Katastralnym w Borszczowie Asystentem mierniczym w X st. sł.; Praktykanta rachunk.-kasowego II kat. w XI st. sł. Michalewskiego Adama w Kasie Skarbowej w Podhajcach Asystentem rachunkowym w X st. sł.; Praktykanta rachunkowo-kasowego II kat. w XI st. sł. Stojowskiego Jana w Kasie Skarbowej w Czortkowie Asystentem rachunkowym w X st. sł.;

przeniósł: Sekretarza w IX st. sł. Waysa Adama z Urzędu Skarb. Pod. i Opł. Skarb. w Jarosławiu do Urzędu Skarb. Pod. i Opłat Skarb. w Zborowie; Kontrolera w IX st. sł. Zalipskiego Eugenjusza z Kasy Skarbowej w Zbarażu do Kasy Skarbowej w Złoczowie; Adjunkta kancelaryjnego w IX st. sł. Adlera Ignacego z Urzędu Skarb. Pod. i Opłat Skarb. w Łańcucie do Urzędu Skarb. Pod. i Opłat Skarb. w Trembowli; Praktykanta rachunkowo-kasowego II kat. w XI st. sł. Kuliszkiewicza Marjana z Kasy Skarbowej w Brodach do Kasy Skarbowej w Przemyślu; Sekwestratora w XI st. sł. Lachowskiego Benjamina z Urzędu Skarb. Pod. i Opłat Skarb. w Czortkowie do Urzędu Skarb. Pod. i Opłat Skarb. w Buczaczu;

przypuścił do służby przygotowawczej na stanowiska urzędników administracyjnych I kat. w X st. sł. Praktykanta administracyjnego II kat. w XI st. sł. Köhlera Alfreda w Urzędzie Skarb. Akcyz. i Monop. Państw. w Brodach;

przypuścił do służby przygotowawczej na stanowiska urzędników administracyjnych II kat. w XI st. sł.: Langera Jakóba i przeznaczył go do służby w Urzędzie Skarb. Pod. i Opłat Skarb. w Czortkowie; Radomskiego Jana i przeznaczył go do służby w Urzędzie Skarb. Pod. i Opłat Skarb. w Zborowie;

przypuścił do służby przygotowawczej na stanowiska urzędników rachunkowo-kasowych II kat. w XI st. sł. Myślińskiego Zdzisława i przeznaczył go do służby w Kasie Skarbowej w Kamionce Strumiłowej; Przewłockiego Romualda i przeznaczył go do służby w Urzędzie Skarb. Pod. i Opłat Skarb. w Zborowie; Steckowicza Jana i przeznaczył go do służby w Kasie Skarbowej w Przemyślanach.

Zwolniono ze służby z dniem 31 stycznia 1930 prowizorycznego urzędnika kancelaryjnego w XII st. sł. Friedla Stefana w Kasie Skarbowej w Złoczowie.

Zmarli: Asesor w VIII st. sł. Paszkowski Antoni z Urzędu Skarb. Pod. i Opłat Skarb. w Brzeżanach dnia 8 stycznia 1930; Rewident kontroli skarbowej w XI st. sł. Zdanowski Kazimierz z Rejonu Brody dnia 22 stycznia 1930.

Kierownik Dyrekcji Ceł we Lwowie

przeniósł rewidenta celnego w IX st. sł. Romana Kulczyńskiego z Urzędu celnego w Śniatynie—Załuczu do służby w Urzędzie celnym w Zaleszczykach w charakterze tymczasowego Kierownika tego Urzędu;

zamianował b. funkcjonarjusza Straży granicznej Józefa Nowaka starszym dozorcą celnym w XIII grupie uposażenia dla Urzędu Celnego w Zaleszczykach.

Etat Ministerstwa Sprawiedliwości.

Mianowani: Jasiński Kazimierz, asesor sądowy — sędzią grodzkim w Buczaczu dnia 30 IX 1929; Dr. Dzerowicz Eugenjusz, asesor sądowy — sędzią grodzkim w Brzeżanach dnia 30 IX 1929 r.; Czapran Jan Marjan, sędzia grodzki w okręgu Sądu Apelac. we Lwowie — sędzią grodzkim w Brzeżanach dnia 30 IX 1929 r.; Dr. Czemeryński Stanisław, asesor sądowy — sędzią grodzkim w Tarnopolu dnia 19 X 1929 r.; Smereka Kazimierz, asesor sądowy — sędzią grodzkim w Przemyślanach dnia 19 X 1929 r.

Przeniesieni na skutek podania: Kranz Michał, sędzia grodzki w Podhajcach — na stanowisko sędziego grodzkiego w Bołszowcach, dnia 19 X 1929 r.; Dr. Szapiro Samuel, sędzia grodzki w Łopatynie — na stanowisko sędziego grodzkiego w Stanisławowie dnia 19 X 1929 r.; Schreder Władysław, sędzia grodzki w Borszczowie — na stanowisko sędziego grodzkiego w Czortkowie, dnia 19 X 1929 r.; Dr. Peiper Adam, sędzia grodzki w Budzanowie — na stanowisko sędziego grodzkiego w Złoczowie, dnia 19 X 1929 r.; Dr. Zakrzewski Stefan, sędzia grodzki w Bolechowie — na stanowisko sędziego grodzkiego w Zbarażu, dnia 28 X 1929 r.; Dr. Bukartyk Artur, sędzia grodzki w Buczaczu — na stanowisko sędziego grodzkiego w Husiatynie, dnia 28 X 1929.

Przeniesieni w stan spoczynku na skutek podania: Dziedzicki Bohdan, Naczelnik Sądu grodz. w Kozowej, dnia 14 X 1929 r.

Notarjat.

Wołosiański Arsen, kandydat notarjalny — notarjuszem w Potoku Złotym, dnia 19 X 1929 r.; Fiedler Wacław Rudolf, kandydat notarjalny — notarjuszem w Budzanowie dnia 19 X 1929 r.

Przeniesieni na skutek podania: Łahodyński Roman, notarjusz w Budzanowie — na stanowisko notarjusza w Szczercu, dnia 19 X 1929 r.; Roth Samuel, notarjusz w Mikołajowie — na stanowisko notarjusza w Tarnopolu, dnia 19 X 1929 r.

Etat Ministerstwa Rolnictwa.

Pan Minister Rolnictwa

przeniósł ze względów służbowych powiatowego lekarza weterynaryjnego w VII st. sł. Eugenjusza Hirniaka ze Starostwa powiatowego w Tarnopolu do Starostwa powiatowego w Busku (Województwo Kieleckie).

Etat Ministerstwa Robót Publicznych.

Wojewoda Tarnopolski

przyjął Włodzimierza Morgajewskiego w charakterze funkcjonarjusza kontraktowego za wynagrodzeniem wedle X grupy i Stanisława Gajdę w charakterze kontraktowego funkcjonarjusza rachunkowego za wynagrodzeniem wedle XI grupy i przydzielił ich do służby w Urzędzie Wojewódzkim (Dyr. Rob. Publ.) w Tarnopolu.

Etat Ministerstwa Reform Rolnych.

Pan Minister Reform Rolnych

awansował z dniem 1 stycznia 1930 r. Jerzego Kurjatowicza-Kurcewicza prowizorycznego mierniczego w VIII st. sł. do VII st. sł. z poleceniem pełnienia obowiązków służbowych w Okręgowym Urzędzie Ziemskim w Tarnopolu;

przeniósł z dn. 16 stycznia 1930 r. Wacława Maciszewskiego, komisarza ziemskiego w VI st. sł. z Powiatowego Urzędu Ziemskiego w Łucku do Okręgowego Urzędu Ziemskiego w Tarnopolu na stanowisko Naczelnika Wydziału Urządzeń Rolnych w dotychczasowym stopniu służbowym.

Prezes Okręgowego Urzędu Ziemskiego w Tarnopolu

przyjął z dn. 15 stycznia 1930 r. Stanisława Mantla w charakterze pracownika dziennie płatnego do Okręgowego Urzędu Ziemskiego w Tarnopolu;

awansował z dn. 1 stycznia 1930 r. Mikołaja Fryszkiewicza, prow. sekretarza w X st. sł. Powiatowego Urzędu Ziemskiego w Kamionce Strumiłowej do IX sł. sł.;

zwolnił ze służby kontraktowej Tadeusza Deskura, funkcjonarjusza Powiatowego Urzędu Ziemskiego w Kamionce Strumiłowej.

Etat Ministerstwa Poczt i Telegrafów.

Mianowani: Naczelnik urzędu IV kl. VIII st. sł. Józef Pohl z Bursztyna — naczelnikiem urzędu III kl. w VIII st. sł. w Borszczowie;

Kontraktowy kierownik urzędu VI kl. w XII st. sł. Romualda Kaczorowska — kontr. kierownikiem urzędu VI kl. w XI st. sł.;

Agenci pocztowi — kontrakt. kierownikami urzędów VI. kl. w XI. st. sł. Julja Jaroniówna ze Stanisławczyka w Zabłotcach k/Brodów oraz Walerja Fiałkowska z Kołtowa w Świrzu.

Przeniesieni: Kierownik urzędu V kl. w VIII st. sł. Kazimierz Weiss z Potutor do Podwołoczysk na stanowisko kontrolera. Kontroler Chaja Kleiner z Chorostkowa do Grzymałowa. Kierownik urzędu V kl. w X st. sł. Mikołaj Wakuliński z Jagielnicy do Czortkowa na stanowisko asystenta X st. sł.;

Asystenci w X st. sł.: Stefanja Golonka z Kamionki strum. do Oleska. Zygmunt Apel z Nadwórnej do Kopyczyniec, Włodzimierz Dąbrowski z Trembowli do Budzanowa k. Trembowli, Franciszka Kusyk z Mielnicy do Probużnej, Jadwiga Godzik z Brodów do Podkamienia k. Brodów, Stanisława Krzysztalowska ze Złoczowa do Pomorzan. Asyst. w XI st. sł. Zofja Czerwińska z Baligrodu du Brodów.

Prowizor praktykanci pocztowi w XI st. sł. Józef Wasilewski z Probużnej do Mielnicy, Stefan Szewczyk z Pruchnika do Tarnopola, Józef Gut ze Skałata do Podwołoczysk i Edmund Kudła z Pomorzan do Przemyślan.

Prowiz. praktykanci pocztowi w XII st. sł. Adolf Oborski z Budzanowa k. Trembowli do Trembowli, Janina Bernacka z Oleska do Kamionki Strumiłowej i Feliks Przysłup z Podkamienia k. Brodów do Brodów.

Przeniesieni na emeryturę: Kontroler Łukasz Szczurko z Czortkowa.

Zmiana miejsc służbowych Stefan Dienst pocztyljon z Podwołoczysk do Grzymałowa.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

Komunikat

o rozwoju Komunalnych Kas Oszczędności na terenie Województwa Tarnopolskiego.

Stan wkładek oszczędności złotowych łącznie z dolarowymi, przeliczonymi na złote po kursie 1 dolar równa się 8·85 zł. w 17 Kasach Oszczędności, zrzeszonych w Związku Polskich Kas Oszczędności we Lwowie, a działających na terenie Województwa Tarnopolskiego wynosił: z dniem 30 listopada 1929 r. Zł. 7.026.295.91 na 24.015 ks. w., w grudniu złożono Zł. 675.027.36, wydano 668 ks., podj. Zl. 468.171·21, ściągnięto 499 ks. co daje przyrost w grudniu Zł. 206.856.13 na 169 ks. w. a zatem stan z 31 XII. 1929 wynosi Zł. 7.233.152.04 na 24.184 ks. wkł.

L. R. 600/30.

Komunikat.

Dnia 29 listopada 1929 przystąpiło Towarzystwo hodowców gołębi pocztowych i rasowych w Tarnopolu na członka Towarzystwa hodowców drobiu, królików i gołębi w Tarnopolu, wskutek czego nastąpiła fuzja tych Towarzystw, co ze względu na wspólny cel wyda bezwątpienia pomyślne wyniki.

Towarzystwo hodowców drobiu, królików i gołębi zajęło się gorliwie przygotowaniem eksponatów na Wystawę Wojewódzką, na której przedstawiony będzie całoroczny dorobek Towarzystwa. W dniu 26 stycznia 1930 zorganizowało Towarzystwo amatorów hodowców kanarków i utworzono z nich sekcję hodowców kanarków i ptaków śpiewających. Sekcja ta wspólnie z drugą sekcją hodowców gołębi pocztowych pracować będą wspólnie nad racjonalną hodowlą tych ptaków.

Korespondencyjny kurs teatralny

dla kierowników i reżyserów teatrów ludowych.

Związek Teatrów Ludowych w Warszawie zorganizował 8-mio miesięczny kurs korespondencyjny dla kierowników i reżyserów teatrów ludowych. Kurs ten ze zrozumiałych przyczyn wzbudził u miłośników sceny wielkie zainteresowanie. Program kursu obejmuje wszelkie przedmioty z zakresu teatrologji. Wykłady prowadzone przez wybitnych znawców literackich i artystycznych dają bogaty materjał teoretyczny i praktyczny.

Każdy komu dobro sceny ludowej leży na sercu, a przedewszystkiem wszyscy kierownicy i reżyserzy teatrów amatorskich powinni skorzystać z wymienionego kursu.

Opłata za wykłady wynosi miesięcznie zł. 6.

Informacje i zapisy przyjmuje Związek Teatrów Ludowych w Warszawie: ul. Tamka 1. Tel. 238-58 P. K. O. 3464.

Deklaracja

Komitetu Floty Narodowej i Ligi Morskiej i Rzecznej.

Nieskoordynowana dotychczas działalność dwóch najpoważniejszych instytucyj, propagujących w Polsce ideę morską i konieczność budowy własnej floty, była przyczyną wielu nieporozumień, które znalazły nawet swój wyraz w prasie, a co ważniejsze szkodziła samej sprawie.

Zanim zostaną stworzone warunki, umożliwiające zlanie się obu instytucyj w jedną, zarządy obu instytucyj, po wzajemnem porozumieniu się, postanowiły uzgodnić swoją działalność w myśl następujących wytycznych:

Komitet Floty Narodowej, zgodnie z art. 1 Ustawy z dnia 16 lutego 1927 roku, popierać będzie pracę Ligi Morskiej i Rzecznej w całej rozciągłości, uzgadniając jednocześnie z nią program swego działania.

Liga Morska i Rzeczna udzieli swego całkowitego poparcia akcji Komitetu Floty Narodowej w sprawie zbiórki funduszów na zakup statków i w zakresie rozporządzalnych sił przyczyniać się będzie do powodzenia tej akcji.

W myśl powyższych wytycznych zarządy obu instytucyj wydadzą odpowiednie instrukcje swoim oddziałom.

(—) **Stanisław Zalewski**
Poseł na Sejm
Przewodniczący Wydz. Wykonaw. Kom. Fl. Nar.

(—) **Dr. Michał Wyrostek**
Prezes Zarządu
Ligi Morskiej i Rzecznej

(—) **Gen. M. Żaruski**
Sekretarz Generalny Kom. Fl. Nar.

(—) **Dr. Jan Rozwadowski**
Sekretarz Ligi Morsk. i rzeczn.

Warszawa, dnia 11 grudnia 1929.

Ogłoszenie.

Centralne Stowarzyszenie Obrony Wierzytelności we Lwowie, ul. Ochronek 1, podaje niniejszem do publicznej wiadomości, że wskutek rezygnacji kierownika biura agendy C. S. O. W. w Tarnopolu z dalszych czynności, biuro to z dniem 1 lutego 1930 zostało zwinięte i wszyscy członkowie Stowarzyszenia po informacje mogą się pisemnie zgłaszać wprost do Stowarzyszenia we Lwowie.

ZA WYDZIAŁ:

Sekretarz: **Stern.** Przewodniczący: **Pawłowski.**

Ogłoszenie.

Podaje się do wiadomości, że „Koło Gospodarskie“ w Czernielowie Mazowieckim, powiat Tarnopola, połączyło się z „Kółkiem Rolniczem“ tamże, na wspólnem walnem zebraniu obu Kół dnia 14 kwietnia 1929 odbytem, we wspólne Stowarzyszenie pod nazwą: „Kółko Rolnicze w Czernielowie Mazowieckim“.

Sekretarz: **Józef Bachalski.** Przewodniczący: **Błażej Chabza.**

Unieważnienia dokumentów.

Paszkiewicz Włodzimierz z Korsowa, pow. Brody, unieważnia książeczkę wojskową, wydaną przez P. K. U. Kamionka str. (2—3)

Iwaczewski Fed z Jabłonowa pow. Kopyczyńce unieważnia zgubione dowody tożsamości koni S. A. Nr. 77832 i 77834 wydane przez Insp. koni w Czortkowie.

Galant Jan ze Szmańkowiec pow. Czortków unieważnia skradziony dowód tożsamości konia S. A. Nr. 245794 wydany przez Insp. koni w Czortkowie.

Reźniak Wasyl z Holender ad Halicz pow. Podhajce unieważnia dowód tożsamości konia S. A. Nr. 113423, który został zgubiony po kupnie konia od Michała Benderki z Halicza.

Wczelikówna Janina, ncuczycielka w Byczkowcach, pow. Czortków, unieważnia skradzioną w pociągu legitymację urzędniczą Nr. 12.000/28 wydaną przez Kuratorjum Lwowskie.

Kondracki Paweł z Halicza, pow. Podhajce, syn Michała i Sabiny, ur. 1904 w Mużyłowie, unieważnia zgubioną książeczkę wojskową, wydaną przez P. K. U. Brzeżany.

Teśla Augustyn, roczn. 1903, syn Józefa i Wiktorji, urodąony w Litowisku, pow. Brody, unieważnia książeczkę wojskową, wydaną przez P. K. U. Kamionka strumiłowa. (2—3)

Krutkiewicz Grzegorz z Helenkowa, pow. Brzeżany, rocznik 1899 unieważnia skradzioną książeczke wojskową i kartę mobilizacyjną, wydaną przez P. K. U. Brzeżany. (2—3)

UWAGA. Do niniejszego numeru Dziennika Wojewódzkiego dołącza się „Komunikat z posiedzenia Wojewódzkiej Komisji Rolnej w Tarnopolu wraz ze streszczeniem wygłoszonych referatów i powziętych uchwał jako wytycznych dla czynników powołanych do pracy w kierunku podniesienia hodowli na terenie Województwa Tarnopolskiego“.

Adres Redakcji i Administracji: „Tarnopolski Dziennik Wojewódzki“ Tarnopol, Urząd Wojewódzki, ul. 29-go Listopada 4. Nr. telefonu Redakcji i Administracji 23 i 125.

Prenumerata Dziennika Wojewódzkiego wynosi od 1 stycznia 1930 roku 4 zł. kwartalnie lub 16 zł. rocznie. Cena pojedynczego egzemplarza 1 złoty.

„Tarnopolski Dziennik Wojewódzki“ przyjmuje ogłoszenia instytucyj społecznych i użyteczności publicznej, od osób zaś prywatnych tylko takie, które wynikają ze stosunku do władz rządowych i wymienionych instytucyj.

Cena ogłoszeń: drobne za wyraz 10 groszy — najmniej 3 złote.

Wszelkie opłaty za prenumeratę, ogłoszenia i t. p. należy wpłacać do Pocztowej Kasy Oszczędności na konto czekowe Nr. 30637 i potwierdzenia wpłaty nadsyłać do Administracji „Tarnopolskiego Dziennika Wojewódzkiego“.

Z drukarni Leona Wierzbickiego w Tarnopolu, Pasaż Adlera l. 6. — Telefon Nr. 138.

Załącznik do Tarnopolskiego Dziennika Wojewódzkiego

Nr. 4 z dnia 1. marca 1930. r.

KOMUNIKAT

z posiedzenia Wojewódzkiej Komisji Rolnej w Tarnopolu wraz ze streszczeniem wygłoszonych referatów i powziętych uchwał jako wytycznych dla czynników powołanych do pracy w kierunku podniesienia hodowli na terenie Województwa Tarnopolskiego.

Dnia 18 grudnia 1929 r. odbyło się posiedzenie Wojewódzkiej Komisji Rolnej, na którem Pan Wojewoda podkreślił objaw, że dotychczas nie było dostatecznego współdziałania czynników powołanych do pracy w kierunku podniesienia rolnictwa i że będzie żądał od Woj. Komisji Rolnej pracy programowej i harmonizującej wszelkie wysiłki, jakie życie gospodarcze tut. Województwa przejawia oraz traktowania zagadnienia tego nie z punktu widzenia teoretycznego lecz praktycznego, podkreślając, że podział pracy między samorządem a organizacjami rolniczymi musi być uskutecznionу, przyczem organizacje rolnicze winne mieć na obszarze tut. Województwa własne autonomiczne reprezentacje. Dzisiejsze skomplikowane życie gospodarcze wymaga bliższego rozpatrywania niż dotychczas zagadnienia organizacji postępu rolniczego w tut. Województwie. Ten wzgląd zmusza do zastanowienia się nad nową metodą kierownictwa prac odnośnych w terenie. To też typ dotychczasowej organizacji Wojewódzkiej Komisji Rolnej musi być zmieniony, gdyż poszczególne działy pracy rolnika wymagają specjalnego traktowania.

Mając to na względzie postawil Wydział Rolnictwa postulat rejonizacji pracy kierowniczej nad podniesieniem rolnictwa tutejszego. Dodatnie wyniki rejonizacji tej uwarunkowane są jednak fachowością poczynań przy dokładnej znajomości warunków rozwoju i stanu rolnictwa praktycznego, jego organizacji zbytu i przetworstwa. Praca rolnika bowiem musi się kalkulować i to jest celem pracy kierowniczej — reszta tylko środkami.

Do tego rodzaju charakteru pracy przygotowana została Wojewódzka Komisja Rolna przez uzupełniający dopływ nowych sił fachowych, uszeregowanych w podkomisje fachowe jako organy zdolne każde zagadnienie specjalne rozwiązać jasno i rzeczowo w linji najkrótszej wiodącej do celu.

Na skutek tego powołano do życia w łonie Wojew. Komisji Rolnej — podkomisje hodowlaną, oświatową, produkcji roślinnej, spółdzielczą i meljoracyjną.

W dyskusji nad referatem „Projekt Prac Okr. Urzędu Ziemskiego w zakresie organizacji gospodarstw powstałych z przebudowy ustroju rolnego na rok 1929/30" Wojew. Komisja Rolna uznając słuszność zasady udzielenia pomocy agronomicznej takim gospodarstwom, uznała za wskazane, by akcję tę poprzedziła praca nad skonstruowaniem planu komasacji w związku z przeprowadzaną parcelacją (rocznie 10.000 ha) ze względu na racjonalność i konieczność uzupełniania areału rolnego gmin komasowanych zapasami ziemi parcelowanej w sąsiedztwie.

Następnie Wojew. Kom. Rolna uchwaliła drogą memorjału do Ministerstwa Rolnictwa przedstawić najpilntejsze postulaty tut. rolnictwa, których zrealizowanie mogłoby choćby częściowo zapobiedz nieopłacalności obecnej produkcji rolnej a mianowicie:

1) uzyskanie w Ministerstwie komunikacji 50 % zwrotu stawki taryfowej dla zbóż wysyłanych ze stacyj województwa tarnopolskiego do stacyj: Warszawa, Łódź, Wadowice, Biała oraz dla zbóż eksportowych do wszystkich stacyj granicznych.

2) niedopuszczenie do zamieszczenia w zamierzonym układzie kartelowym cukrowni postanowień, które mogłyby spowodować obniżenie przestrzeni uprawy buraka cukrowego na terenie tut. województwa.

3) niedopuszczenie do zamierzonej przez Pol. Dyrekcję Monopolu Tytoniowego redukcji o 1000 ha obszaru plantacji tytoniu na terenie województwa tarnopolskiego.

4) przy utrzymaniu pozycyj potrzebnych na podniesienie rolnictwa i nawet ich podwyższeniu w budżetach samorządów wpłynięcie na Wydziały powiatowe, by dążyły do ograniczenia innych pozycyj budżetowych.

5) wobec powszechnych zażaleń ze strony rolników na praktykę kas chorych, które pobierają 24% odsetek zwłoki za zaległości składkowych — wpłynięcie na Zarządy kas chorych, by zgodnie z art. 54. ustawy z dn. 19. maja 1920. Nr. 44. Dz. U. R. P. ograniczyły odsetki do ustawowej stopy 6% od sta i odpisały dotychczas pobrane wyższe odsetki.

W związku z powyższem ustalono, że tylko lokalna cukrownia ściśle związana z terenem będzie dbać o interesy swych plantatorów. Sfery interesowane muszą zdobyć się na znaczny wysiłek finansowy oraz zabiegać przed czynnikami miarodajnymi, by projekt realizacji tej myśli stał się czynem.

Kończąc obrady Woj. Komisja Rolna — uchwaliła zorganizować w Tarnopolu wojewódzką Wystawę Rolniczą, celem zapoznania się z dorobkiem dotychczasowym miejscowego rolnictwa z uwzględnieniem wszystkich jego działów, podkreślając olbrzymie znaczenie państwowe oraz wychowawcze wystawy dla rolnictwa miejscowego.

W godzinach wieczornych odbyła posiedzenie tego samego dnia podkomisja hodowlana, ustalając program pracy hodowlanej i politykę hodowlaną dla powiatów tut. województwa.

Niżej podaje się program ten podniesienia poszczególnych działów hodowli zwierząt domowych łącznie z uchwałami powziętemi na powyższem posiedzeniu.

Program podniesienia hodowli bydła czerwono-polskiego na terenie województwa tarnopolskiego.

W Województwie tarnopolskiem jest szereg powiatów jako to: Brody, Brzeżany, Buczacz, Kamionka Strum., Podhajce, Przemyślany, Radziechów, Skałat, Tarnopol, Trembowla, Zbaraz Zborów i Złoczów, króre ze względu na warunki gospodarcze i hodowlane z tytułu ustawowej rejonizacji poszczególnych ras bydła, zainteresowane są bydłem czerwono-polskiem.

Wymienione wyżej powiaty Województwa tarnopolskiego pod względem warunków hodowlanych przedstawiają się zależnie od położenia dosyć niejednolicie, co wykazały przeglądy hodowlane w roku 1925. Na podstawie tych przeglądów zorjentowano się o stanie i potrzebach hodowli na terenie Województwa tarnopolskiego w wymienionych uprzednio powiatach. Dzisiaj ta niejednolitość warunków zaznacza się wybitniej ze względu na to, że w pewnych powiatach 1) oświatą rolniczą Małopolskie Towarzystwo Rolnicze i Samorządy przygotowały w znacznej mierze teren dla akcji hodowlanej, 2) poziom kultury rolnej i rolników, zapewnia możność stałej i planowej pracy hodowlanej. W końcu zaś konjuktury miejscowe wskazują na życiową konieczność podniesienia chowu bydła. Inne zaś powiaty Województwa postępów tych nie poczyniły. Z tego wynika, że w programie pracy nad podniesieniem stanu pogłowia bydła rogatego na terenie o warunkach hodowlanych tak niejednolitych, należy koniecznie i bezwarunkowo wprowadzić podział terenu pracy na odpowiednie okręgi, w których zależnie od zaawansowania w dotychczasowej pracy, plan akcji na przyszłość różnić się musi w szczegółach wykonania. Przy podziale terenu pracy hodowlanej na okręgi, należy brać pod uwagę następujące czynniki:

1) Konjuktury miejscowe z punktu widzenia opłacalności poszczególnych gałęzi rolnictwa ze szczególnem uwzględnieniem chowu bydła.

2) Jakość produkcji rolnej i zwierzęcej odnośnie rodzaju zwierząt gospodarskich.

3) Przygotowanie ludności do hodowli bydła rogatego.

4) Stan, rozwój i działalność miejscowych organizacyj rolniczych, jako organów doradczych i kontrolujących prace w dziedzinie chowu bydła.

5) Ośrodki zbytu produktów chowu bydła.

Na tych zasadach opracowany plan pracy nad podniesieniem użytkowej i hodowlanej wartości pogłowia bydła rogatego musi być dostosowany odpowiednio, do cech indywidualnych danego okręgu w myśl przyjętego przez Wojew. Wydział Rolny podziału powiatów Województwa tarnopolskiego na okręg: hodowlane propagandowe, normalne i wzorowe. Plan ten obejmuje dwa działy.

I. Część ogólną, która dotyczy wszystkich wymienionych okręgów.

II. Część szczegółową obejmującą plan pracy odnośnie odpowiednich okręgów programowo zróżnicowany.

I. CZĘŚĆ OGÓLNA PROGRAMU.

1) Jako pierwszy nieodzowny czynnik, bez którego wszelka praca nad podniesieniem chowu bydła oraz jego użytkowej wartości nie da się pomyśleć, to najszersze zastosowanie i następnie ścisłe i celowe wykonywanie ustawy o nadzorze państwowym nad buhajami.

2) Jako drugi czynnik niezmiernie wspierający hodowlę a dający jej realne i ekonomiczne znaczenie, to zakładanie mleczarń związkowych.

3) Trzeci czynnik natury ogólnej, to kontrola użytkowości pogłowia, zaprowadzona na zasadach

przyjętych na konferencji Organizacji Rolniczych w Ministerstwie Rolnictwa w miesiącu grudniu 1929 r.

II. CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA PROGRAMU PRAC.

Plan pracy części szczegółowej programu przystosowany musi być ściśle do warunków każdego rodzaju okręgów, na jakie powiaty Województwa tarnopolskiego zostały podzielone.

I. Dla okręgu propagandowego plan pracy ze względu już to konjuktur miejscowych, już to gorszego przygotowania ludności do pracy hodowlanej, a wreszcie ze względu na silniej rozwinięte inne gałęzie produkcji rolniczej, musi nosić charakter raczej przygotowawczy. W tych więc powiatach jak Brody, Radziechów, Kamionka Strumiłowa, Zborów, Złoczów praca ograniczać się będzie na razie do wykładów i pokazów propagandowych, a w związku z tem zaleca się wstawić do budżetów powiatowych:

1) na pokazy hodowlane propagandowe	1000 zł.
2) na wykłady hodowlano-weterynaryjne w połączeniu z wykładami ogólno rolniczemi	1500 „
	2500 zł.

ad 1) Pokazy propagandowe, które ustawowo przewidziane są w liczbie jednego na rok w jednym powiecie, gromadzić możliwie w pewnym rejonie z roku na rok by ciągłością pracy dojść do spodziewanych rezultatów.

ad 2) Wykłady i pogawędki hodowlano-weterynaryjne odbywać się będą na zasadach programu prac Sekcji Oświatowej Małopolskiego Towarzystwa Rolniczego w ścisłym kontakcie i porozumieniu z odnośnymi Samorządami.

We wszystkich powyżej wymienionych agendach unikać rozpraszanie się na większą ilość objektów lecz raczej ześrodkowywać prace w podatnych ośrodkach, by te postępem w pracy samorzutnie mogły oddziaływać na okolicę.

II. W okręgu normalnym a więc w powiatach gdzie bądź przez akcję propagandową, bądź też z natury rzeczy a więc z układu warunków gospodarczych, oświatowych i handlowych teren dla akcji hodowlanej jest dostatecznie przygotowany jak to n. p. w powiatach Buczacz, Trembowla, Zbaraż, Skałat.

Praca winna być rozszerzona a w związku z tem na poniższe cele zaleca się wstawić do budżetów powiatowych:

1) na pokazy planowe połączone z premjowanemi	2000 zł.
2) na akcję zakupu buhajów	10000 „
3) na pokazowe żywienie	2000 „
4) na wykłady specjalne hodowlano-weterynajne	1000 „
	15000 zł.

ad 1) Pokazy planowe odbywać się muszą możliwie najczęściej w tych samych gminach perjodycznie, a zwłaszcza tam, gdzie akcja hodowlana znalazła wśród włościan należyte zrozumienie. Unikać bezwarunkowo rozpraszania się, gdyż tylko ciągłość i stałość pracy wyda rezultaty.

ad 2) Akcja buhajowa będzie prowadzoną celowo t. j. tak pod względem doboru materjału, jak też wyboru hodowców. Celem akcji buhajowej powinno być wyszukanie właściwie zrozumianych ośrodków w powiecie i nie rozrzucanie materjału po całym powiecie, lecz nasycanie nim raczej choćby jednej gminy, licząc jednego buhaja na 100 krów, gdyż tylko taki nasycony ośrodek może się stać podwaliną właściwej i celowej pracy hodowlanej. Prócz tego większa ilość buhajów równej wartości hodowlanej w jednym skupieniu wprowadza w tą akcję tak niezmiernie dodatni czynnik wspierający akcję hodowlaną jakim jest współzawodnictwo w utrzymywaniu buhaji przez hodowców.

ad 3) Pokazowe żywienie należy podzielić na:
a) pokazowe żywienie w okresie letnim,
b) w okresie zimowym.

ad a) pokazowe żywienie w okresie letnim ograniczyć do wskazania celowości spasanie zielenin systemem palikowania przeprowadzając porównanie z karmieniem zielonkami na stajni.

ad b) pokazowe żywienie zimowe ograniczyć do pasz treściwych łatwych do nabycia, tanich i miejscowej produkcji jako to otręby pszenne, śruty zbóż i makuchy z tłoczni miejscowych.

ad 4) Wykłady hodowlano-weterynaryjne powtarzać możliwie jaknajczęściej w jednych i tych samych gminach aby nie pozwolić na zapomnienie wpajanych zasad a przeciwnie je utrwalić w słuchaczach. Wykłady te dotyczyć powinny przedewszystkiem wychowu młodzieży i żywienie krów dojnych ze szczególnym uwzględnieniem techniki dojenia (konieczne odpowiednie kursa) oraz najważniejszych chorób inwentarza.

ad 5) Zawiązywanie Kół hodowców tam gdzie istnieje już do pewnego stopnia jednolity materjał użytkowy i wyższy poziom zrozumienie dla hodowli u małorolnych na zasadach przewidzianych regulaminem Małopolskiego Towarzystwa Rolniczego.

III. W okręgu zaś wzorowym, gdzie istnieje już do pewnego stopnia wysoki poziom hodowli bydła i wyższe zrozumienie jej celów przez włościan, połączone z za-

miłowaniem, tam plan pracy hodowlanej powinien nosić charakter specjalizacji, dążący do stworzenia z rasowego materjału ośrodków hodowlanych względnie pepinier, skądby materjał z biegiem czasu zależnie od zaawansowania pracy w tym kierunku mógł się rozchodzić na najbliższe okolice. W tworzeniu takich ośrodków należy postępować bardzo oględnie t. j. ograniczać się raczej do działalności na terenie jednej gminy, którąby rzeczywiście zadaniom podołała a bezwarunkowo nie rozpraszać pracy, którą z natury rzeczy należy ciągle i możliwie ściśle kontrolować.

Plan pracy w takich ośrodkach, do których zaliczono: powiat Brzeżany, Podhajce, Przemyślany i Tarnopol obejmować winien poniżej podane dane programowe na cele realizacji których zaleca się wstawić do budżetów powiatowych:

1) Pokazy planowe połączone z premjowaniem	1000 zł.
2) Akcja zakupu buhajów . . .	10000 zł.
3) Częściowe utrzymanie instr. hodowlanego	2250 zł.
4) Konkurs wychowu młodzieży żeńskiej .	2000 zł.
5) Premje dla utrzymujących buhaje . .	2000 zł.
6) Akcja organizacji kontroli mleczności .	1000 zł.
	18250 zł.

Konkursy wychowu młodzieży — jeżeli mają dać rezultaty dodatnie — obejmować powinny wyłącznie i bezwarunkowo tylko młodzież żeńską ze stanowczem wykluczeniem od konkursów buhajków, co uzasadnia się następująco:

Miejscowego materjału cielęcego z małej własności Województwo tarnopolskie nie posiada.

Buhajków niżej roku żaden z hodowców tak Zachodniej jak i Wschodniej Małopolski nie sprzeda w myśl odnośnych uchwał Związku. Wychów racjonalny buhajka jest bezporównania kosztowniejszy niż jałóweczki i daje większe ryzyko selekcyjne. Konkursem buhajków hodowcy niczego się praktycznie rzecz biorąc nie nauczą, gdyż użytkowość idzie w innym kierunku niż u sztuk żeńskich. Z tych też przyczyn należy buhajki z konkursów wyeliminować bezwarunkowo a należy się zatem ograniczyć do premji za utrzymanie buhajków ponad 2 lata w drodze konkursowego sądzenia, co jest najbardziej wskazane i do celu prowadzące. Konkursy wychowu młodzieży żeńskiej są ze wszech miar wskazane i pożądane a do prowadzenia o tyle łatwe, że nie przedstawiają tak wielkiego ryzyka, a po drugie o materjał jest bez porównania łatwiej i z wiosną możnaby sprowadzić za pośrednictwem M. T. R. pewną ilość cieliczek. Co się tyczy ogólnych prawideł konkursowych to ogólne zasady streścić się dają następująco:

1) Konkursy odbywać się mogą tam tylko, gdzie jest pewna gwarancja, że materjał sprowadznony będzie podwaliną pod przyszłą pepinierę miejscową.

2) Konkursy powinny się odbywać minimum na 10 sztukach, zgromadzonych w tym celu w jednej miejscowości i u dorosłych gospodarzy (samodzielnych).

3) Ze względu na brak materjału miejscowego konkursy na razie muszą dotyczyć cieliczek sprowadzonych z Zachodniej Małopolski w wieku około 3—5 miesięcy.

4) Konkursy rozpadać się będą na
a) konkursy wychowu cieląt do 1 roku życia
b) konkursy wychowu do 1 laktacji.

Powyżej wyszczególniony plan pracy hodowlanej przy zgodnej współpracy M. T. R. oraz jego organów jakim jest Sekcja hodowlana oraz Stacja Zootechniczno-Doświadczalna Małopolskiego Towarzystwa Rolniczego w Mużyłowie z Urzędem Wojewódzkim oraz z odnośnemi Samorządami wydać powinno spodziewane rezultaty i przyczynić się do podniesienia dobrobytu ludności rolniczej.

UCHWAŁY:

Wojew. Komisja Rolna przyjmuje:

1. Podział terenu na okręgi hodowlane 1) wzorcowe 2) normalne i 3) propagandowe, zaliczając

do 1) Podhajce, Brzeżany, Przemyślany i Tarnopol (wspólny instruktor hodowlany),

do 2) Buczacz, Zbaraż, Trembowla i Skałat,

do 3) Brody, Kamionka Strumiłowa, Złoczów, Zborów i Radziechów.

2. Wojewódzka Komisja Rolna akceptuje sposób wykonania planu pracy według programu powyższego.

3. Wojewódzka Komisja Rolna akceptuje utworzenie wspólnego instruktoratu dla okręgu wzorowego.

4. Wojewódzka Komisja zaleca jako wytyczne przy układaniu preliminarzy budżetowych wyszczególnionych powiatów wymienione kwoty odnośnie każdej agendy.

Hodowlą bydła rasy simentalskiej na terenie powiatów: Borszczów, Czortków, Kopyczyńce, Zaleszczyki prowadzić należy na podstawie programu powyższego z tem, że powiaty te posiadają charakter powiatów wzorcowych.

Program podniesienia hodowli trzody chlewnej na terenie województwa tarnopolskiego.

Ogólnie znanem jest, że w bilansie handlowym naszego Państwa eksport trzody chlewnej wybitną zajmuje rolę — a jeżeli uwzględnimy, że rynki zagraniczne powiększają swą konsumcję, a nasza wewnętrzna w porównaniu do państw zachodnich jest o 1/3 mniejszą, to możemy spodziewać się lepszej przyszłości dla naszej hodowli świń. Wprawdzie i inne państwa zwiększają tą hodowlę ale w Polsce, gdzie wiele rzeczy jest jeszcze nie wyzyskanych, po przeprowadzeniu pewnej inwestycji będziemy mogli produkować taniej równie dobry materjał.

Do tych inwestycyj w naszem województwie należy zaliczyć w pierwszym rzędzie rozbudowę mleczarń jako środka dla uzyskania taniego a niczem niedającego się zastąpić mleka odtłuszczonego dla prosiąt.

Równie ważną rzeczą jest wybudowanie fabryki mąki mięsnej i padlinowej. W Tarnopolu jako w mieście wojewódzkiem powinna powstać staraniem Związku Międzykomunalnego wymieniona fabryka, której koszt budowy nie jest zbyt drogi (60 tys. zł.).

Województwo Tarnopolskie miało:

przed wojną . . .	485.781	sztuk świń
w roku 1921 . . .	216.369	„ „
w roku 1927 . . .	432·073	„ „

Posiadamy więc o 53.700 sztuk mniej niż przed wojną, Polska cała posiada zaś w tym czasie 1,200.000 więcej.

Jeżeli porównamy ilość sztuk przypadającą na 1000 mieszkańców to widzimy, że Polska miała w roku 1927 305·5 sztuk, zaś wojew. tarnop. 208·2 sztuk.

Lepiej przedstawia się porównanie na 100 ha roli uprawnej:

Polska posiadała w r. 1927 . .	23·5 sztuk
Woj. Tarnopolskie posiadało w r. 1927	20·1 „

Z tych kilku cyfr wyżej podanych, widzimy, że nasza hodowla ilościowo zmniejszyła się. Jeszcze bardziej cofnęliśmy się wstecz pod względem jakościowym, gdyż mamy materjał nie wyrównany.

Jeżeli badać ile świń znajduje się na 100 ha gospodarstw każdej kategorji wielkości, to zobaczymy następujące cyfry:

Na 100 ha gospodarstw w typie:

do 2	ha znajduje się	253 sztuk
2 — 5	„ „ „	94 „
5 — 20	„ „ „	61 „
100 — 200	„ „ „	24 „
500 — 1000	„ „ „	16 „

Z tego widzimy, że najwięcej zainteresowaną w hodowli świń jest najmniejsza własność.

Rok temu zatem z pomocą Wydziałów Powiatowych utworzono 4 koła hodowlane, jedno w Tarnopolskiem (w Kozłowie), drugie w Brzeżańskiem (w Kuropatnikach), trzecie Zaleszczyckie (Bezbrudy), czwarte Złoczowskie (Różawola).

W celu poprawy hodowli świn na terenie tut. województwa powinniśmy kontynuować zaczętą pracę, urządzając konkursa hodowlane, z których należy potem utworzyć koła hodowców, zwracając szczególną uwagę na powiaty: Złoczów, Brody, Radziechów, Kamionka strumiłowa.

Praktycznie akcja na wojew. tarnopolskie przedstawiałaby się następująco: Sprawę poprawienia pogłowia prowadzić się winno na całym terenie województwa, z tem, że na terenie powiatu Złoczów, Kamionka Strumiłowa, Brody, Radziechów akcja ta będzie specjalnie nasilona już w pierwszym roku (założenie kół hodowlanych, punktów zbytu), następnie po zorganizowaniu hodowli tej w tych powiatach należy akcję przenieść na powiaty Buczacz, Podhajce, Brzeżany, Przemyślany, naśtępnie jako 3 etap przewiduje się powiaty Tarnopol, Zbaraż, Skałat, Trembowla, a 4 etap stanowiłyby powiaty Kopyczyńce, Czortków, Borszczów, Zaleszczyki. Następnie należy zwrócić uwagęna to, że hodowla nie rozwinie się, jeżeli nie będzie zorganizowany handel świń. Syndykat polskich eksportów może jeszcze nie spełnia swego zadania ale wierzymy, że z czasem będzie bardzo dodatnią jednostką handlową w regulowaniu handlu tego z zagranicą. Rząd wybudował kilka pierwszorzędnych bekoniarni które zaopatrują się w towar albo u handlarzy lub w spółdzielni zbytu, która powstała we Lwowie.

Jako pierwszy etap organizacji zbytu trzody chlewnej należy uznać oddanie organizacji zbytu tego kółkom rolniczym, które zajęłyby się organizacją spędów trzody chlewnej dla spółdzielni, której delegat przyjechałby na każdy taki spęd i odbierał materjał po ustalonej z kółkiem rolniczem cenie.

Podniesienie zatem hodowli trzody chlewnej w woj. tarnopolskiem możnaby uzyskać następującemi środkami:

1) Podniesienie oświaty wykładami i kursami.

2) Zaangażowanie funduszami 4 Samorządów powiatowych (Radziechów, Kamionka Strum. Brody Złoczów) instrktora hodowli trzody chlewnej, pracującego w tym okręgu.

3) Konkursy hodowlane.

4) Zakładanie Kół Hodowlanych.

5) Organizacja zbytu.

6) Rozbudowa mleczarń.

7) Budowa fabryki mąki mięsnej w Tarnopolu.

8) Poprawa policji weterynaryjnej.

W związku z tem uchwalono by na cele powyższe do preliminarzy budżetowych Wydziałów Powiatowych w Radziechowie, Kamionce Strum., Brodach i Złoczowie wstawić następujące pozycje:

1) na częściowe pokrycie utrzymania insp. trzody chlew. . . . . . . 2250 zł.

2) na pokazy trzody chlewnej z premjowaniem 500 zł.

3) na zakup gniazd i prosiąt . . . . 1500 zł.
4) na zakup knurów . . . . . 3000 zł.
5) na premjowanie punktów kopulacyjnych . 1000 zł.
Razem . . 8250 zł.

Program podniesienia hodowli owiec w Województwie Tarnopolskiem.

Hodowla owiec rozwinięta jest najsilniej w południowej części Województwa t. j. w powiatach: Zaleszczyki, Borszczów, Buczacz, Czortków, następnie w powiatach północnej części Województwa t. zn. Radziechów, Brody, z pozostałych zaś mniej lub więcej bywa uwzględniana. Część południowa posiada owcę kożuchową—czarną, cechującą się dość dobrym naogół kożuchem, powstałą z krzyżówki, świniarki i cakla — posiadającą jednak pewne cechy swoiste, wyodrębniające ją od innych owiec krajowych. Część północna województwa hoduje typową świniarkę czarną, rudą i białą ze wszystkiemi jej cechami dodatniemi i ujemnemi tak samo część środkowa.

Nieliczne obszary dworskie hodują jużto krzyżówkę świniarki i karakuła, jużto merino-precos, już też owcę pomorską angielską.

Wszystkie błędy i niedomagania hodowlane występują w całej pełni. Rozbieżność kierunków hodowlanych, nieujednostajnienie kierunku hodowli, zasadnicze błędy hodowlane a skutkiem tego stale postępujące zmniejszanie się stanu liczebnego owiec.

W województwie tarnopolskiem hodowcą owiec jest przeważnie włościanin, zaś owce hodowane przez obszary dworskie stanowią znikomy procent- włościańską przeto hodowlę w pierwszej linji zająć się należy.

Hodowję owiec poprowadzić należy w kierunku mięsno wełnistym w północnej części województwa, zaś kożuchowo mięsnym w części południowej. W przypadku pierwszym należy starać się o wyhodowanie owcy posiadającej okrywę białą, zawierającą dostateczną ilość tłuszczopotu-oleistego,. składającą się z włosów jednolitych, bezrdzeniowych-długich o sortymencie średnim. Wagę żywą owiec należy podnieść przeciętnie minimum o 100% t. zn. do 40 lub 50 kg. Owca winna być średnio wcześnie dojrzewająca o możliwie jak największej płodności. Cel ów osiągnąć można przez ścisłą selekcję miejscowego pogłowia a następnie przez krzyżowanie owcy tej trykami rasy Karnówka i merino-precos oraz przez zapewnienie odpowiedniego utrzymania i żywienia.

U owcy kożuchowo-mięsnej również należy dążyć do powiększenia wagi żywej oraz do poprawy kożucha. Przedewszystkiem zwrócić trzeba uwagę na okrywę owcy, która musi składać się z pozostających w pewnym stałym stosunku włosów puchowych i rdzeniowych o barwie czarnej. Okrywa winna być odpowiednio zwarta, skóra możliwie cienka i lekka, lecz silna i elastyczna. Płodność i wytrzymałość na wpływy atmosferyczne winna być możliwie największa. Drogą wiodącą do celu, to krzyżówki trykami ras kożuchowych, względnie odpowiedni dobór i selekcja materjału posiadanego.

Praca nad podniesieniem hodowli owiec winna rozpocząć się uświadomieniem hodowców, co najłatwiej uskutecznić przez przeprowadzenie przeglądów owiec połączonych z premjowaniem sztuk najlepszych i krótką pogadanką z właścicielami zwierząt. O ile właściciele zgodzą się na usunięcie własnych tryków od rozpłodu (sprzedaż, kastracja), wówczas winno się założyć Koła hodowców owiec, w których już hodowla prowadzoną będzie przez odpowiedniego fachowca. Celem zachęty hodowcy do trzymania tryka starszego, należy przyznawać na owe tryki nagrody pieniężne, które pokryją w części koszta utrzymania tegoż tryka i zachęcą hodowcę do przestrzegania poleceń wydawanych przez inspektora.

Przydział tryków stacyjnych jest konieczny jużto z tego powodu, iż tryki miejscowe są nieodpowiednie, jakoteż, iż włościanin o wiele łatwiej da się namówić do zatrzymania tryka nadanego „rasowego". Tryki miejscowe; prócz kilku ewentualnie licencjonowanych, winny być bezwzględnie kastrowane i mogą jesienią jako dobre utuczone skopy być zakupione przez delegata odpowiedniej firmy wraz z wybrakowanemi owcami.

Dostarczenie dobrych, dorosłych tryków, wykluczenie od hodowji młodych tryków miejscowych, usunięcie 2-krotnej ciąży w 1 dnym roku i uregulowanie czasu kotelni to wszystko są rzeczy pierwszorzędnej wagi, które przedewszystkiem muszą być uregulowane. Bryki miejscowe również ze względu na ścisłe pokrewieństwo winny być usunięte.

Dalsza praca w kołash hodowlanych polegać będzie na odbywaniu corocznych przeglądów wiosennych i jesiennycg, na prowadzeniu ksiąg rodowych, urządzaniu konkursów (strzyży, wychowu jagniąt opasowych) selekcji, doborze rozpłodników, zwalczaniu chorób zakaźnych, ułatwieniu zbytu wełny, kożuchów i baraniny. Hodowla owiec w obszarach dworskich również jest sjabo rozwinięta należy więc dążyć do podniesienia jej, albowiem racjonalnie prowadzona może dostarczyć zarodowego matarjału, który można użyć do poprawy włościańskiej hodowli.

W związku z tem powzięto następujące uchwała:

1) Akcję nad podniesieniem włościańskiej hodowli owiec należy specjalnie energicznie poprowadzić w powiatach: Brody, Radziechów, w kierunku mięsno-wełnistym, zaś w powiatach: Zaleszczyki, Borszczów, Buczacz, Czortków, w kierunku kożuchowo-mięsnym.

Powiaty owe należy uważać za czołowe.

2) Wydziały powiatowe winny prace nad podniesieniem hoeowli owiec prowadzić przez a) oświatę hodowlaną, b) urządzenie przeglądów owiec, c) zakładanie kół hodowców owiec, d) zakupno tryków stacyjnych, e) zwalczanie epizoocyj, na które to cele winny być w powiatach czołowych preliminowanie corocznie w budżetach samorządowych ad b) 600 zł. tytułem subwencji na premje wypłacane na przeglądach, ad d) 2000 zł. na zakupno za pośrednictwem M. T. R. 15 tryków stacyjnych, ad e) 500 zł. na zakupno distolu.

W pozostałych powiatach akcję należy prowadzić w miarę funduszów i zainteresowania hodowców.

Gospodarcze znaczenie owczarstwa w wojew. tarnopolskiem i organizacja skupu produktów owczych.

Z uwagi na to, że jednym z warunków podniesienia tej dziedziny hodowli jest należyte zorganizowanie handlu wełną, Rząd dał myśl stworzenia instytucji o charakterze handlowym, którąby przez korzystne realizowanie skutków hodowli owiec dała asumpt do jaknajintenzywniejszego powiększenia pogłowia owiec i doprowadzenia do ilości chociażby przedwojennej.

Rezultatem inicjatywy rządowej i czynników społecznych jest powstanie w r. 1928 Sp. Akc. „Polskie Runo“.

Ministerstwo Rolnictwa przyłączyło się do Spółki tej przejąwszy 10% akcji. Kapitał zakładowy „Polskiego Runa“ wynosi 1,000.000 złotych.

Dla osiągnięcia rezultatów pozytywnych potrzeba, aby społeczeństwo miało na oku niezwykle ważny cel zabiegów Spółki Akc. „Polskie Runo“.

Hodowca musi mieć zapewniony zbyt, przychówka i wełny i zabezpieczoną przynajmniej w początkach rozwoju hodowli od wywłaszczenia przestrzeń pastwisk, stosownie do ilości utrzymywanego stada, to jest przynajmniej ³/₄ ha.

Placówka handlowo-pośrednicząca, musi mieć możność nabywania całkowitej produkcji hodowcy t. j. żywca, wełny i skór i ulokowania ich w najdogodniejszych dla hodowcy warunkach u konsumenta, musi być zatem w dostatecznej mierze zaopatrzona w środki obrotowe.

Konsument jest dwojaki: Rząd i fabrykant,

Rząd Polski potrzebuje około 1,600.000 kg. wełny pranej, a mianowicie: Wojsko 1,000.000 kg., K. O. P., 100.000 kg., Policja 200.000, Koleje 250.000, Straż Celna 20.000, Poczta i Telegraf 25.000, Więzienie 25.000 i Micisterstwo Rolnictwa 1000.

Na dostarczenie tej ilości wełny potrzeba mieć wełny surowej około 5 milj. kg.

Owiec mamy 1½ milj.; licząc zatem optymistycznie, po 3 kg. z owcy, otrzymać winniśmy 4,500.000 kg. z czego ⅓ nie odchodzi zupełnie, gdyż użytkowaną jest na potrzeby włościan.

Aby zakupić pozostałe 3 milj. wełny surowej o wartości około 12 milj. zł. musiałoby „Polskie Runo“ posiadać 6 milj. zł. kredytu czego dzisiaj instytucje finansowo-prywatne dać w żaden sposób nie mogą.

Na zakup 10% przychówka to jest 150.000 sztuk żywca, które w większości jako bite należy eksportować, potrzebaby dla dawania zaliczek 50% wartości posiadać specjalny fundusz w wysokości do 3 milj. zł.

Dla normowania cen, standaryzowania typów sortowania wełny i magazynowania jej na zasadach warrantowych, dla potrzeb armji, musi powstać centralna pralnia, przez którąby nie tylko szła wełna krajowa ale i importowana.

Zadaniem „Polskiego Runa“ jest przedewszystkiem ujednostajnienie i zorganizowanie handlu produktami owczemi w całej Polsce, tak by hodowca mógł otrzymać cenę odpowiadającą wartości produktu owczego w tym czasie, kiedy hodowca ma ten produkt do zbytu, i by źródło zbytu było stałe i dostępne hodowcy.

Zagadnienie zbytu produktów owczych dla hodowców ma znaczenie zasadnicze; zależnie od wysokości ceny otrzymanej za produkt owczy i możliwości stałego zbytu przy dogodnych warunkach, owczarstwo może się rozwijać lub upadać.

Zadanie powyższe „Polskie Runo“ już od roku realizuje, jednak stopień realizacji całości zagadnienia, w objęciu organizacją handlową terenu całej Polski, zależne jest od poparcia społeczeństwa.

Dla handlowego ujęcia całości zagadnienia owczarskiego w Polsce, poza różnemi kredytami, których mimo ciężkiego położenia finansowego, Państwowe Banki „Polskiemu Runu“ udzieliły, potrzebny jest ponadto większy kapitał obrotowy i ten kapitał powinien powstać zbiorowym wysiłkiem społeczeństwa.

Samo zebranie kapitału nie rozwiązuje całkowicie zagadnienia, jednak łączy się ściśle z drugą rzeczą, również zasadniczą dla naszych celów t. j. wciągnięciem instytucji społecznych w orbitę spraw owczarskich, co daje większe możliwości powodzenia samej akcji i daje szerszą platformę działania.

Konkretnie biorąc, jeżeli chodzi jakie instytucje winny być udziałowcami „Polskiego Runa“ to winny być niemi przedewszystkiem samorządy powiatowe, które siłą faktu są organizacjami posiadającemi największe możliwości przyczynienia się do rozwoju tych gałęzi gospodarczych w rolnictwie, które znów z punktu widzenia interesów państwowych, winny być rozwijane.

Nasuwa się pytanie, co otrzymają instytucje wzamian za przystąpienie i włożony kapitał do „Polskiego Runa“.

Korzyścią bezpośrednią dla samorządów, która jednak nie może być miarą do pozyskiwania samorządu, a tylko pewnego rodzaju gwarancją, że włożone wkłady nie przepadną, jest dywidenda, wysokości której ustalać teraz nie można, zaś korzyściami pośredniemi, które mają zasadnicze znaczenie są:

1) Tam gdzie Wydział Powiatowy zadeklaruje swoje przystąpienie do „Polskiego Runa“, zorganizuje się na terenie tego powiatu handel produktami owczemi, dostosowując się do potrzeb danego powiatu, przez:

a) ustanowienie przedstawicielstwa handlowego „Polskiego Runa“ z działalnością handlową na cały powiat,

b) urządzanie w określonych terminach jarmarków wełnianych o charakterze lokalnym, gdzie „Polskie Runo“ występować będzie jako kupujący, aby kupując dostawioną na jarmark wełnę i płacąc ceny odpowiadające rzeczywistej wartości, zmusić innych kupujących do płacenia tych cen, jakie odpowiadają rzeczywistości, by ewentualnie w ten sposób wyeliminować z handlu wełnę pośredników, którzy siłą rzeczy są pasożytami hodowcy,

c) zorganizowanie skupu żywca owczego, który dotychczas nie jest zupełnie uregulowany, a ceny płacone obecnie przez lokalnych czy to kupców, czy pośredników stoją w wyraźnej dysproporcji do cen rzerzeczywistych,

d) udzielanie zaliczek tak na wełnę jak i na żywiec, aby z jednej strony ułatwić hodowcy zaopatrzenie się w gotówkę w tym okresie kiedy tej gotówki potrzebuje, bez narażenia na wyzysk, który w takich wypadkach stosują niepowołane elementy, oraz z drugiej strony dać hodowcy przez to zapewnienie, że w określonym czasie i przy określonej cenie produkt swój sprzeda, co pozwala hodowcy na zrobienie realnego budżetu,

e) „Polskie Runo" zobowiązuje się do otwarcia swoich oddziałów dla tych dzielnic kraju, gdzie samorządy ziemskie przynajmniej w 60% zgłoszą swój akces do „Runa".

Jeżeli chodzi jakie korzyści osiągnąć mogą przez przystępowanie do „Polskiego Runa" Spółdzielnie Rolniczo-Handlowe, to w danym wypadku, będą miały przedewszystkiem korzyści bezpośrednie a mianowicie:

1) Dywidenda od posiadanych akcji,

2) Otrzymanie przedstawicielstwa handlowego „Polskiego Runa" a tym samym prowizji, której wysokość zależna będzie od obrotów,

3) Pośrednio spółdzielnie zyskują popularność wśród rolników jako instytucja pracująca bardziej wszechstronnie.

Jeżeli będziemy się zastanawiać nad hodowlą owiec na terenie Woj. Tarnopolskiego, to przyjdziemy do wniosku, że hodowla owiec na tym terenie prowadzona jest od niepamiętnych czasów i że Woj. tarnopolskie jest ośrodkiem, pod względem hodowlanym owczarskim, i że warunki glebowe i terenowe nadają się pod hodowlę owiec, trzeba jedynie planowej pracy, by owczarstwo dźwignąć na tym terenie do należytego mu w Polsce znaczenia.

Pogłowie owiec w Woj. Tarnopolskiem podług danych statystycznych Głównego Urzędu Statystycznego jest 68.845 sztuk.

Charakterystycznem dla Województwa Tarnopolskiego jest fakt, że wtedy, kiedy w innych Województwach spadek pogłowia owiec w okresie lat 1921—28 wynosi n. p. dla Woj. Łódzkiego 66%, Krakowskiego 36% i t. d., to w Woj. Tarnopolskiem dał się zauważyć wybitny wzrost pogłowia, wyrażający się w 78%.

Jeżeli zatem przy tej złej konjunkturze, jaka dotychczas była dla hodowli owiec, owczarstwo miejscowe nie zanika, stąd wniosek, że warunki naturalne Woj. Tarnopolskiego, odpowiadają potrzebom hodowli owiec.

Przechodząc do określenia pogłowia owiec na terenie Woj. Tarnopolskiego bardziej szczegółowego, któryby bardziej zilustrował hodowlę owiec, przytacza się dane statystyczne dla poszczególnych powiatów:

1)	pow.	Borszczów posiada	20.548	sztuk
2)	„	Brody	4.029	„
3)	„	Brzeżany	2.410	„
4)	„	Buczacz	2.934	„
5)	„	Czortków	1.934	„
6)	„	Kamionka Strum.	1.139	„
7)	„	Kopyczyńce	1.326	„
8)	„	Podhajce	1.440	„
9)	„	Przemyślany	714	„
10)	„	Radziechów	9.591	„
11)	„	Skałat	1.121	„
12)	„	Tarnopol	1.067	„
13)	„	Trembowla	236	„
14)	„	Zaleszczyki	12.185	„
15)	„	Zbaraż	4.724	„
16)	„	Zborów	1.625	„
17)	„	Złoczów	1.433	„

Przeciętna wartość rzeźna 75.301 sztuk owiec równa się około 3.012.040 złotych.

1) Roczna wartość wełny z 75.301 sztuk, (przyjmujac, że jedna owca daje 3 kg. wełny brudnej), — 225.903 kg. wełny, w cenie przeciętnej, około 4 zł. za 1 kg., daje 903.612 złotych.

2) Roczna wartość materjału rzeźnego wraz ze skórami i kiszkami, (przyjmując, że 50% pogłowia idzie na mięso), t. j. 37.650 sztuk licząc za sztukę około 40 złotych (przyjmując pod uwagę sztuki dotuczane) daje to sumę złotych 1.506.000.

Łącznie roczna produkcja wełny i żywca daje hohowcom Województwa Tarnopolskiego zł. 2.409.612.

Jeżeli przyjmiemy, że obecnie ze względu na brak poważnej organizacji handlowej, mogącej zapewnić hodowcy stały zbyt prooduktów owczych i płacącej rzetelne ceny, odpowiadające ostatniej wartości danego produktu, hodowca uzyskuje cenę od pośredników minimum 20% niższą, niż jest faktyczna wartość sprzedanego produktu, czyli w sumie hodowcy owiec Województwa Tarnopolskiego w jednym roku ponoszą straty 481.922 złotych.

Trzeba w tem miejscu wyjaśnić, iż brano za zasadę, że hodowca sprzedaje całą produkcję wełny i wszystek materjał rzeźny, bo jakkolwiek hodowca używa pewną ilość produktów owczych na potrzeby własne, to dzieje się to skutkiem niskich cen i niemożebności sprzedania produktu w terminie a co w rezultacie również przynosi mu straty, wszak wykorzystanie samego produktu przeznaczonego dla potrzeb własnych, jest tylko częściowe, co dzieje się skutkiem prymitywnych sposobów, jakie poszczególny hodowca stosuje przy wyrobie, czy to sukna, czy futer, a wreszcie nie używa kiszek, łoju i kopyt.

Wobec powyższego uchwalono następujące postulaty:

Wojewódzka Komisja Rolna, przyjmuje do wiadomości wszystkie postulaty „Polskiego Runa".

Wojewódzka Komisja Rolna zwraca się do czynników miarodajnych, by dla podniesienia stanu hodowli owiec na terenie Woj. Tarnopolskiego, przedsięwziąć w tym celu następujące poczynania:

I. Wszystkim Samorządom Powiatowym na terenie Wojew. Tarnopolskiego, a w szczególności powiatom Borszczów, Radziechów, Czortków, Buczacz, Zaleszczyki, Zbaraż i Brody, Wojewódzka Komisja Rolna zaleca przystąpić do „Polskiego Runa" na akcjonarjuszy, jako jedynej instytucji, która zagadnienie owczarstwa w Polsce stawia w płaszczyźnie interesów Państwa i Rolnictwa.

II. Wszystkie spółdzielnie Rolniczo - Handlowe i Spółdzielnie zbytu, o zakresie działania jednego powiatu winny przystąpić na akcjonarjuszy „Polskiego Runa".

III. Samorządy Powiatowe winny poprzeć tak moralnie jak i dopomóc tam, gdzie ta pomoc będzie potrzebna w akcji organizacji handlu produktami owczymi „Polskiemu Runu".

Program podniesienia hodowli drobiu na terenie wojew. tarnopolskiego.

Ziemia województwa tarnopolskiego przoduje dotychczas wszystkim dzielnicom polskim zarówno w ilości produkcji jaj, jakoteż ich stosunkowo znacznej wagi, co właśnie jest korzystną reakcją na pomyślniejsze warunki gleby podolskiej.

Nie może to jednak żadną miarą usypiać naszej czujności ale wyłącznie stać się bodźcem do utrzymania tego przodującego stanowiska i jego wysunięcia na dalsze czołowe miejsce. Jest to tembardziej konieczne, iż zagranica stawia coraz wyższe wymogi nie tylko co do świeżości, ale także i co do wagi jaj, w którem to względzie, jaja pochodzące z Polski należą na zagranicznych rynkach zbytu do kategorji, zaliczanych do najmniejszych.

Najwymowniejszy obraz doniosłej roli, jaką odgrywa ziemia Tarnopolska w produkcji daje nam treściwe wypadkowe zestawienie, wedle którego z ziemi tej wywieziono z ogólnego polskiego eksportu jaj, w r. 1926 23%, zaś w r. 1927 29.3%.

Najważniejszymi ośrodkami produkcji i eksportu są:

Powiat	Tarnopol w r. 1927	452	wagonów
„	Kopyczyńce „	236	„
„	Złoczów „	203	„
„	Buczacz „	161	„
„	Czortków „	151	„
„	Podhajce „	125	„
„	Brody „	90	„
„	Brzeżany „	48	„

Należą tu dalej, w mniejszym stopniu: Kamionka Strumiłowa, Zaleszczyki, Borszczów i Skałat.

Pierwszym etapem pracy tej byłaby zatem celowa i bezpośrednio praktyczna akcja w kierunkn dostarczenia doborowego materjału zarodowego, wysokiej nieśniości, dla tych miejscowości, które produkują jaja mniejsze, aniżeli gros produkcji Ziemi Tarnopolskiej.

Do takich należą w pierwszym rzędzie wschodnie okolice powiatu Brody, które uzupełniają swe zapotrzebowanie także z powiatów wojew. wołyńskiego, gdzie jaja są w porównaniu do tarnopolskich często mniejsze, tak samo ma się rzecz z północną i wschodnią połacią powiatu zborowskiego.

Doborowy materjał o wysokiej nieśności i ciężkich jajach można uzyskać z wzorowych i zaufania godnych hodowli kur Zielononóżek, pozatem należałoby propagować kury Karmazyny (Rhode Island Red).

W tym względzie rozstrzyga nie co innego jak cel ostateczny, a tym jest uzyskanie wielkiej produkcji bardzo ciężkich jaj, względnie produkcja drobiu na mięso.

Drugi etap powinien być poświęcony, wyłaniającej się potrzebie, przystąpienia do uprzemysłowienia produkcji drobiu, przeznaczonego na konsumpcję.

Sprawa ta w naszym państwie znajduje się w stanie jeszcze bardzo pierwotnym, wielkie masy drobiu chudego wywozi się wprawdzie z Polski, lecz jest rzeczą prawie pewną, iż producent nie odnosi z tego należytej korzyści i że dotychczas praktykowany duży handel drobiem, rentuje się jedynie pośrednikom i eksporterom.

Otóż w pracy tego rodzaju wysuwa się na czoło sprawa tuczenia gęsi i kaczek i ich bezpośredniego wywozu.

Na ogólną ilość 2.710 ton drobiu żywego wywiezionego z Polski w roku 1927 przypada 229 ton z wojew. tarnopolskiego, zaś w wywozie względnie produkcji drobiu bitego województwo tut. nie bierze udziału.

Drób bity był i jest pozatem tylko w minimalnej mierze przedmiotem eksportu polskiego, bo n. p. w r. 1927 wywieziono go tylko w ilości 123 ton, z czego na same wojew. poznańskie i pomorskie przypadają 78 ton.

Głównymi stacjami nadawczemi drobiu żywego wywożonego z województwa są: Brody, Podwołoczyska, Radziewiłów. Transporty są w całości kierowane do Niemiec.

Systematyczna, planowa praca w realizowaniu przedstawionej potrzeby działalności powinna obejmować w pierwszym okresie pracy organizacyjnej t. j. w r. 1930 co do kur trzy etapy (osobno zaś należy zająć się zapoczątkowaniem uprzymysłowienia hodowli gęsi i kaczek).

I. Stworzenie wzorowych powiatów pod względem hodowli drobiu, opierając się na tych ośrodkach, gdzie jest już rozwinięta odnośna akcja.

Do tych miejscowości należą: Tarnopol, Zbaraż, Kopyczyńce, Skałat, Trembowla.

Czynność tę należałoby zaś poprzedzić na miejscu odpowiednim kursem przygotowawczym.

II. Rozwinięcie normalnej akcji praktycznej i teoretycznej w celu stworzenia postępowej hodowli, w powiatach Przemyślany i Brody.

III. Propaganda i pomoc w materjale zarodowym, w pozostałych powiatach, uwzględniając w pierwszym rzędzie te ośrodki, które w stosunku do ogólnej produkcji jaj ziemi tarnopolskiej, dostarczają jaja mniejsze.

Propaganda zapomocą wykładów, demonstracji, konkursów wychowu i premjowania wzorowych gospodarstw drobiu powinna być krzewiona w miarę możności ogólnie, a w pierwszym rzędzie w tych ośrodkach, które okażą produkcję jaj mniejszych, aniżeli gros produkcji tarnopolskiej.

Na tych zasadach powzięto następujące uchwały:

I.

W celu podniesienia rychłego jakościowego i ilościowego stanu drobiu w województwie tarnopolskim i szerzenia wiadomości o racjonalnych zasadach drobiu uchwalono:

Zakładać w wymienionych niżej powiatach, w t. zw. „gminach wzorowych“ — „osiedla drobiowe“ (przynajmniej dwa osiedla) kur rasowych, (z wyłączeniem jesienią w tych osiedlach kogutów pospolitych).

Akcję tą w roku 1930 rozpocząć od powiatów, w których planowa hodowla jest już zapoczątkowana a to: w powiecie Tarnopolskim, Zbarazkim, Skałackim, Trembowelskim, Kopyczynieckim.

Jednocześnie uchwalono potrzebę zbudowania w jednem z osiedli każdego powiatu wymienionego, wzorowego kurnika, na pomieszczenie 20—30 kur, jako ośrodka hodowli kur zarodowych, a dalej stworzenie każdego takiego osiedla poprzedzić odpowiednimi kursami kilkodniowymi z zakresu drobiarstwa.

Na zorganizowanie „osiedli drobiowych“ w danym powiecie preliminuje się następujące kwoty:

1) Zakupno 600 sztuk jednodniówek dla dwóch osiedli (2 gminy) á zł. 2·50 = 1500 zł., opakowanie, przesyłka 250 zł. = 1.750 zł., 2) kursy drobiowe 100 zł., 3) zakup kurnika wzorowego 800 zł. — razem 2650 zł.

II.

Uchwalono dążyć do tworzenia dalszych Powiatowych Związków Hodowców drobiu, w pierwszym rzędzie w Kopyczyńcach i Skałacie.

Uchwalono popierać istniejące Związki w kierunku wykonywania prac przewidzianych statutowo, a dalej urządzanie wykładów i pogadanek z zakresu racjonalnej hodowli, urządzanie konkursów wychowu drobiu, premjowanie urządzonych pokazów drobiu, nadawanie gniazd zarodowych w pierwszym rzędzie, w tych gminach, które zostaną upatrzone, jako zawiązki przyszłych osiedli rasowych kur.

III.

Uchwalono: popierać i propagować w hodowli drobiu rasę kur: Zielononóżki i Karmazyny, pozostawiając w powiecie przemyślańskim z uwagi na ich rozpowszechnienie Miniorki czarne.

Uchwalono, iż kury „Karmazyny“ jako nieśne i mięsne powinny być hodowane w najbliższym okręgu miasta Tarnopola, Brzeżan i w obszarach pobliskich Lwowa; zaś „Zielononóżki“, jako również wybitnie nieśne lecz mniej mięsne uważać należy za najwłaściwsze w ośrodkach odleglejszych i skazanych przeważnie na zbyt jaj.

Projekt prac Okręgowego Urzędu Ziemskiego w Tarnopolu

w zakresie Organizacji gospodarstw powstałych z przebudowy ustroju rolnego na r. 1929—1930.

I. Rezultatem przebudowy ustroju rolnego winno być podniesienie produkcji rolnej, a nie jej obniżenie, jak to częstokroć miało miejsce dotychczas. Nie wystarcza stworzyć racjonalny warsztat rolny, należy go wyposażyć w niezbędne środki finansowe, a przedewszystkiem nadać gospodarstwu właściwy kierunek. Przy najlepszych nawet konjunkturach gospodarczych warsztat rolny będzie pracował z deficytem, jeśli kierownik jego nie będzie posiadał niezbędnych wiadomości do prowadzenia gospodarstwa rolnego, lub skieruje to gospodarstwo na niewłaściwą drogę. To też niezmiernie ważną rzeczą jest dopomóc gospodarstwu w początkach jego egzystencji (lub przy zmianie) do racjonalnej organizacji. Bez pomocy fachowego instruktora tylko w rzadkich wypadkach gospodarstwo bywa zorganizowane racjonalnie i pracuje z zyskiem. Ministerstwo Reform Rolnych chcąc podnieść gospodarstwa powstałe z przebudowy ustroju rolnego postanowiło otoczyć opieką rolniczą, gospodarczą i kredytową te warsztaty rolne, które na to zasługują. W tym celu powstał przy Ministerstwie specjalny wydział Organizacji Gospodarstw, a przy Okręgowych Urzędach Ziemskich są tworzone inspektoraty (referaty) rolne.

Okręgowy Urząd Ziemski w Tarnopolu utworzył takiż inspektorat rolny, który prace nad organizacją gospodarstw przeprowadzać będzie w niewielkim zakresie we własnej kompetencji, natomiast szerszą akcję ma wykonać Małopolskie Towarzystwo Rolnicze we Lwowie, subsydjowane przez Ministerstwo Reform Rolnych, przez swych instruktorów ewent. instruktorów będącycg na etacie Rad powiatowych, a którzy mają pobierać od Małopolskiego Towarzystwa Rolniczego dodatkowe wynagrodzenie za prace, wykonywane nad organizacją gospodarstw. Małopolskie Towarzystwo Rolnicze obowiązało się uruchomić 3 instruktoraty (w Tarnopolu, Brzeżanach, Czortkowie), poświęcone specjalnie pracy nad organizacją terenów, poddanych przebudowie ustroju rolnego.

Instruktoraty te prowadzić mają po 20 gospodarstw w 10 miejscowościach).

Niezależnie od nich mają być instruktorzy ogólni w liczbie 5 na województwo, bardziej wykwalifikowani i mający roztoczyć opiekę nad 4 gospodarstwami, które prowadzić będą pod kierunkiem wyspecjalizowanych fachowców Centrali Małopolskiego Towarzystwa Rolniczego. Instruktoraty mają powstać w miastach: Trembowli, Kopyczyńcach, Zborowie, Kamionce Strumiłowej i Borszczowie (lub Podhajcach).

Zamierza się prace w zakresie opieki i organizacji terenów i gospodarstw powstałych z przebudowy ustroju rolnego podzielić na dwie grupy.

Do grupy I-szej zalicza się wszystkie prace wykonywane na gruncie pewnego określonego gospodarstwa rolnego. Do grupy drugiej wszystkie te usiłowania, które mają na widoku korzystną zmianę warunków gospobarowania większej ilości przedsiębiorstw rolnych. Ze względu na istotne różnice zachodzące między temi grupami zastanowimy się nad każdą z nich oddzielnie.

A. Opieka nad gospodarstwami indywidualnemi zamierza do podniesienia dochodowości gospodarstwa na drodze zracjonalizowania techniki produkcji roślinnnej i zwierzęcej i umiejętnego zestrojenia czynników produkcji w gospodarstwie przez planową i właściwą, organizację gospodarstwa.

Przechodząc do omawiania zracjonalizowania techniki produkcji należy ogólnie zaznaczyć, że chodzi tu w pierwszym rzędzie o wprowadzenie tych sposobów pracy, które zostały przez naukę stosownie zainterpretowane, zaś w praktyce rolniczej są z bezwzględną korzyścią używane. Przyjmując podział na produkcję roślinną i zwierzęcą uzyskujemy następujące zestawienie:

Produkcja roślinna.

1. Mechaniczna uprawa roli.
2. Maszyny i narzędzia do mechanicznej uprawy roli.
3. Obornik i nawozy.
4. Dobór odpowiednich odmian siewnych i siew.
5. Pielęgnowanie roślin.
6. Zbiory.

Produkcja zwierzęca.

1. Żywienie inwentarza.
2. Wychów młodzieży i dobór inwentarza.
3. Pomieszczenie inwentarza.

Dalej winna nastąpić organizacja gospodarstwa polowego dostosowanego do wymagań konsumcji rodziny rolnika i produkcji zwierzęcej.

Przy organizowaniu indywidualnych gospodarstw małorolnych przewiduje się:

I. Prowadzenie według opracowanych przez Ministerstwo Reform Rolnych wzorów i wskazówek:

1. rachunkowości szczegółowej raportowej, obejmującej 10 prc. pospooarstw objętych akcją organizacji,

2. rachukowości uproszczonej dla pozostałych ilości gospodarstw, w której dla wykazania czystego dochodu z gospodarstwa przewidziane jest prowadzenie:

a) Kasy, b) obrotu kredytowego, c) notatek obejmujących przychód w naturze—produkcji roślin i zwierząt dla otrzymania zestawienia przychodu brutto w naturze.

II. Sporządzeniu opisu gospodarstwa według dostarczanego przez Ministerstwo Reform Rolnych wzoru.

III. Sporządzenie opisu wsi i powiatu według dostarczonego przez Ministerstwo Reform Rolnych wzoru.

IV. Sporządzenia planiku gospodarstwa, w którym zostaną oznaczone:

1) rodzaje użytków
2) granice gleb
3) różnice wilgoci
4) obszar i stan zasiewów
5) obszar zasiewów projektowanych i t. d.

V. Przy uwzględnieniu w gospodarstwie stanu produkcji i jej środków, zamiłowania, zdolności i siły roboczej rodziny gospodarczej, oraz możliwości zbytu lub zwartościowania wytworów rolniczych we własnem gospodarstwie — wskazówki winny obejmować wszystkie działy warstatu rolnego.

W większości wypadków nie będzie możliwe przeprowadzenie w przeciągu 1 roku całego planu reorganizacji gospodarstwa, przeto należy sporządzać projekty przejściowe od stanu poprzedzającego akcję opieki do projektowanego. Rolnik powinien otrzymywać od instrukrora wskazòwki na piśmie dotyczące organizacji gospodarstwa.

VI. Projekty organizacji indywidualnych gospod. winny zawierać:

1) Kalkulację opłacalności projektowanych zmian, lub co najmniej umotywowanie rolnicze i gospodarcze projektu zmian,

2) preliminarze:

a) zasiewów
b) pasz
c) nawozów
d) robocizny
e) preliminarz pieniężny

3) ew. projekt pomocy kredytowej.

Zastosowanie sposobów rozpowszechnienia wyników, osiągniętych przy indywidualnem organizowaniu warstatów rolnych wśród okolicznych wsi.

VII. Powyżej wskazane sprawy dotyczą produkcj w gospodarstwie. O powodzeniu jednak gospodarstwa decyouje także akt wymiany. Zwrócenie więc uwagi na realizację produktów i sposób czynienia zakupów jest rzeczą nader ważną. Za tą kwestją powstają w ścisłym związku cele społeczne. Prowadzenie nadzoru nad ind. gospodarstwami byłoby zbyt kosztowne, gdyby działalność ta nie miała większych widoków rozwoju, a cała akcja winna być tak prowadzona, ażeby właściciele innych gospodarstw mogli korzystać w pewnej mierze ze wskazówek instruktora, oraz z żywego przykładu. Działalności należy rozszerzać stopniowo na większą ilość osób (spółki, sklepy, kółka, gromadzenie zakupów i t. p.).

B) Organizacja masowa w formie apieki nad całemi miejscowościami (wsie, gminy, powiaty) wymaga specjalnych zabiegów, dostosowanych do miejscowych warunków produkcji.

Przed podjęciem akcji opieki masowej należy ustalić:

a) miejscowości, które nu terenie Okręgu należy objąć swoją opieką,

b) zakres opieki masowej,

c) grogram jej prowadzenia.

W dziedzinie organizacji zbiorowej całych miejscowości należy:

I. Przygotowanie terenu:

1. współdziałanie z pracami meljoracyjnemi Urz. Ziemsk., podział pracy i dostosowanie się do do ogólnego w tym kierunku planu pracy Okręgowego Urzędu Ziemskiego,

2. planowanie osad, powstałych z parcelacji lub scalenia gruntów:

a) wybór miejsca,

b) porady przy rozplanowaniu zagród,

c) wzory budynków.

II. Zabiegi dotyczące produkcji zużytkowania i zbytu wytworów gospodarstwa:

1. Ustalenie istniejących i pożądanych kierunków produkcji dla danej miejscowości.

2. Zabiegi w kierąnku podniesienia prudukcji:

a) wprowadzenie roślin pastewnych,

b) wprowadzenie specjalnych kultur,

c) wykorzystanie nieużytków,

d) propaganda chowu kur i t. p.,

e) progaganda sadownictwa i warzywnictwa,

f) propaganda pszczelnictwa,

g) zakładanie stawów rybnych,

h) standaryzacja wytworów rolnictwa,

i) ulepszenie techniki pracy.

3. Opieka nad gospodarstwem domowem i organizacja pracy kobiet,

4. akcja nad przysposobieniem rolniczem młodzieży,

5. organizacja pokazów, konkursów i premjowanie,

6. organizacja zbytu i kupna (spółdzielczość),

7. organizowanie instytucji kredytowych,

8. organizowanie pomocy prawnej.

Wkońcu powstaje pytanie, która akcja, indywidualna czy masowa winna być podejmowana i prowadzona w pierwszej kolejce, z większym nakładem pracy.

Wydział Organizacji Gospodarstw Instytutu w Puławcach stawia za warunek, aby obydwie akcje prowadzone były równorzędnie, a muszą one wzajemnie uzupełniać się i wspierać.

Ministerstwo Reform Rolnych subwencjonować będzie Małopolskie Towarzystwo Rolnicze z tytułu podjętej przez to Towarzystwo akcji opieki w formie opłaty za wykazane i wykonane plane, a narazie udziela zaliczki na poczet akcji dla umożliwienia intenzywniejszego uruchomienia pracy.

Z drukarni Leona Wierzbickiego w Tarnopolu, Pasaż Adlera l. 6. — Telefon Nr. 138.